

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Katarzyna Majchrzak

**KONIUNKTURA W HANDLU
II kwartał 2017**

PL ISSN 2392-3709

Badanie okresowe nr 94

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz),
Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, Janusz Stacewicz, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)
Katarzyna Majchrzak
Agnieszka Danelczyk

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa
www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2017

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3709

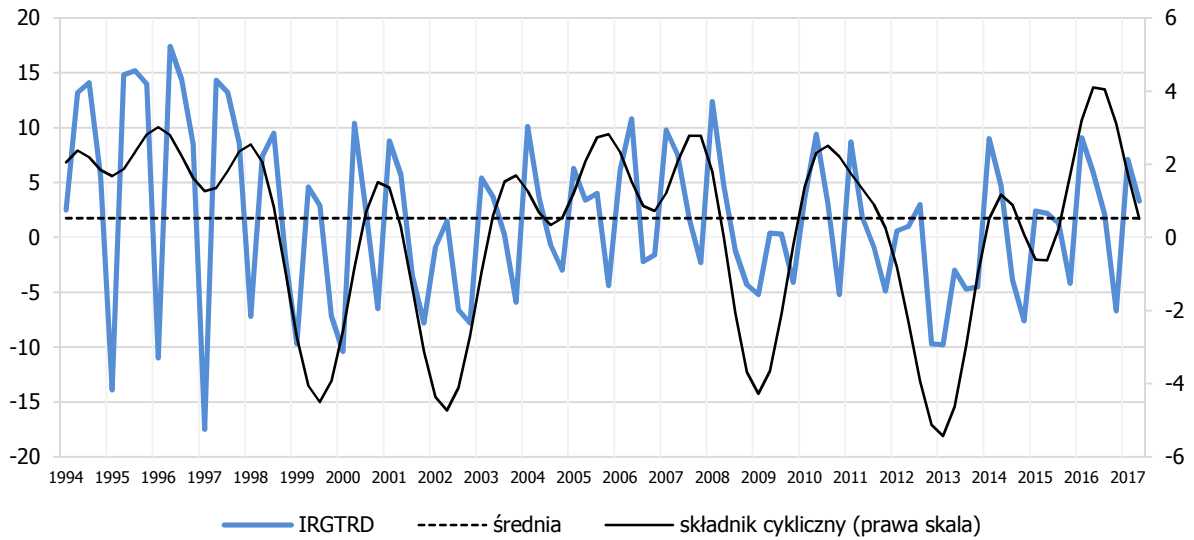
Nr rej. PR 18397

Informacje zawarte w niniejszym biuletynie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w handlu, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 94. W badaniu uczestniczyło 125 przedsiębiorstw. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie: <http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>.

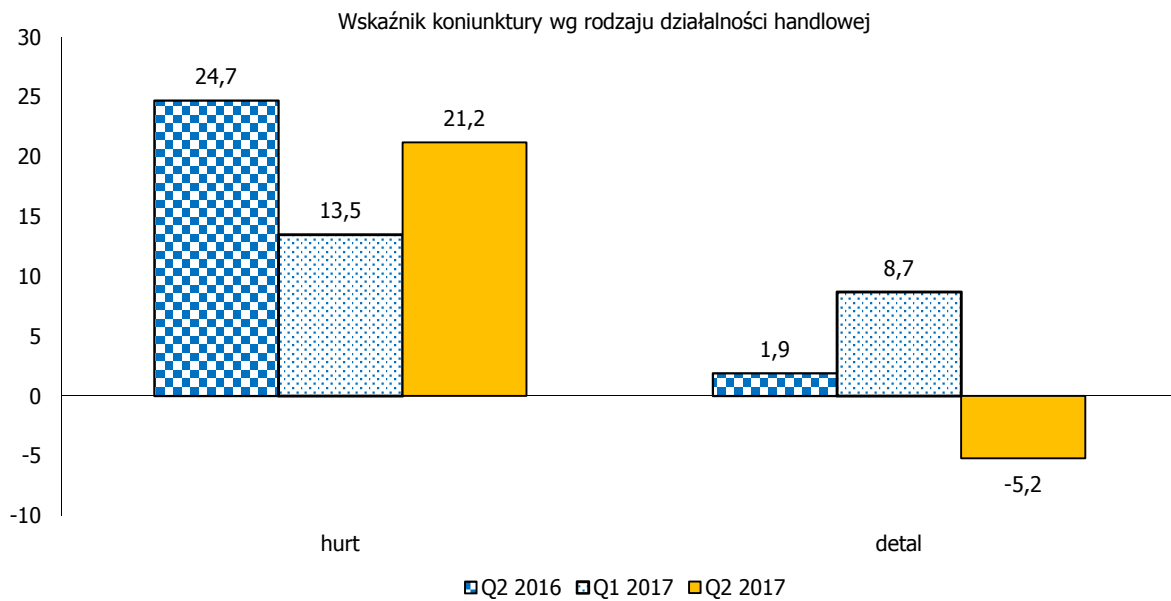
SPIS TREŚCI

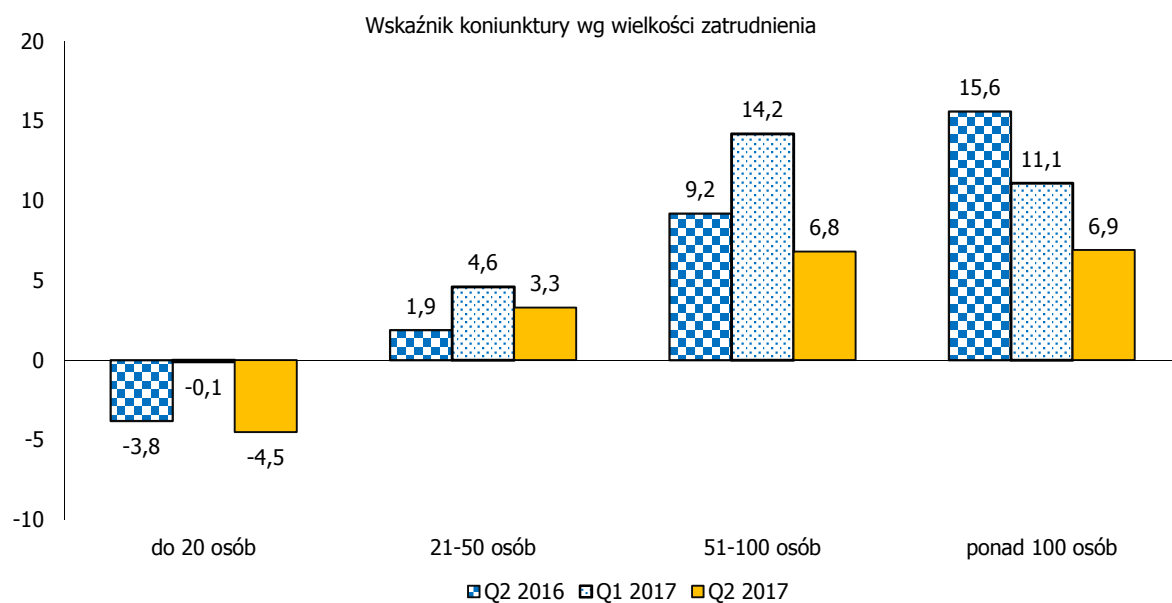
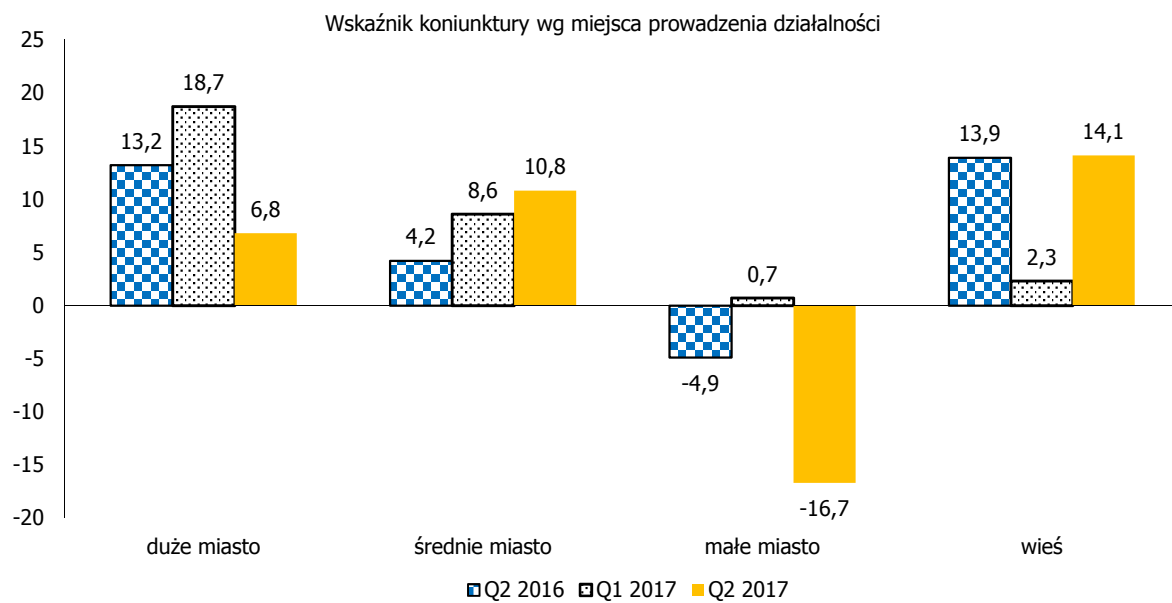
I.	WSKAŹNIK KONIUNKTURY	4
II.	WYNIKI BADANIA I WNIOSKI	6
	1. Wnioski ogólne	6
	2. Wyniki szczegółowe	9
	SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA	9
	SYTUACJA FINANSOWA	11
	ZAPASY	13
	ZAKUPY OD DOSTAWCÓW KRAJOWYCH	15
	ZAKUPY OD DOSTAWCÓW ZAGRANICZNYCH	17
	ZATRUDNIENIE	19
	KONKURENCJA MIĘDZY PRZEDSIĘBIORSTWAMI HANDLOWYMI	21
	WOLUMEN SPRZEDAŻY	23
	POWIERZCHNIA MAGAZYNOWA	25
	OGÓLNA SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA	27
	CENY TOWARÓW	29
	CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE POPRAWĘ SYTUACJI PRZEDSIĘBIORSTWA	29
III.	SUMMARY	30

I. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

składowe salda	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
1. wolumen sprzedaży - przewidywania	13,7	8,7	-7,1	12,1	16,6
2. zakupy towarów od dostawców krajowych i zagranicznych - przewidywania	-2,6	-1,4	-16,8	-4,5	4,4
3. zapasy - stan	-6,6	0,9	-3,8	-15,2	11,0
wskaźnik koniunktury (IRGTRD): $(1+2-3)/3$	5,9	2,1	-6,7	7,1	3,3

II. WYNIKI BADANIA I WNIOSKI

1. Wnioski ogólne

1. Koniunktura w handlu w II kwartale 2017 r. uległa pogorszeniu. Wartość wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGTRD) zmniejszyła się o 3,8 punktu i obecnie wynosi 3,3 pkt. Jest niższa od poziomu odnotowanego przed rokiem (5,9 pkt w II kwartale 2016 r.), lecz nieco wyższa od średniej dla II kwartału z ostatnich dziesięciu lat (wynosi ona +3,0 pkt.).

2. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa, mierzonej liczbą zatrudnionych, odnotowano spadek wartości wskaźnika dla wszystkich badanych grup przedsiębiorstw; największy, o 7,4 pkt., dla przedsiębiorstw zatrudniających od 51 do 100 osób, a najmniejszy, o 1,3 pkt, dla przedsiębiorstw zatrudniających od 21 do 50 pracowników. Pomimo spadku, wartości wskaźnika pozostały dodatnie (są równe, odpowiednio: +6,8 pkt i +3,3 pkt). Jedyne ujemne saldo, podobnie jak w poprzednim kwartale, zanotowano dla małych przedsiębiorstw, zatrudniających do 20 osób (-4,5 pkt w II kwartale vs -0,1 pkt w I kwartale).

3. Poprawę koniunktury zarejestrowano w przedsiębiorstwach zajmujących się sprzedażą hurtową (wzrost wartości wskaźnika koniunktury z +13,5 pkt do +21,2 pkt) oraz w przedsiębiorstwach prowadzących wszystkie formy sprzedaży (detaliczną, hurtową i mieszaną) – wzrost z +4,3 pkt do +15,9 pkt. Dla przedsiębiorstw prowadzących działalność detaliczną wartość wskaźnika obniżyła się w ciągu kwartału o 13,9 pkt do poziomu -5,2 pkt.

4. Poprawę koniunktury zanotowano w przedsiębiorstwach działających na wsiach (wzrost wartości wskaźnika z +2,3 pkt do +14,1 pkt) oraz w średnich miastach (z +8,6 pkt do +10,8 pkt). Najniższą i jedyną ujemną wartość wskaźnika koniunktury (-16,7 pkt.) odnotowano dla przedsiębiorstw prowadzących sprzedaż w małych miasteczkach.

5. Choć wartość ogólnego wskaźnika koniunktury w handlu obniżyła się, wzrosły wartości sald odpowiedzi na pytania dotyczące: zmian ogólnej sytuacji przedsiębiorstw handlowych, zmian sytuacji finansowej, zapasów, zakupów od dostawców krajowych i zagranicznych oraz ilości sprzedawanych towarów. Ankietowani ocenili ogólną kondycję swoich przedsiębiorstw jako dobrą, a przewidywania dotyczące jej rozwoju w najbliższych 6 miesiącach są umiarkowanie optymistyczne.

6. Od początku badań koniunktury w handlu, prowadzonych przez IRG SGH, trzy czynniki niezmiennie ograniczają poprawę sytuacji przedsiębiorstw handlowych: konkurencja, wysokie koszty zatrudnienia pracowników i niedostateczny popyt. Tak też było w mijającym kwartale. W porównaniu z I kwartałem 2017 r. zwiększył się odsetek przedsiębiorstw wskazujących na konkurencję (z 73,0% do 74,8%) jak główną przeszkodę w rozwoju działalności. Zmniejszył się natomiast odsetek przedsiębiorstw oceniających koszty zatrudnienia pracowników (z 66,7% do 64,6%) oraz niedostateczny popyt (z 56,5% do 55,3%) jak główne bariery rozwoju działalności. Na kolejnych miejscach uplasowały się: zbyt mała powierzchnia sprzedaży, wysokość oprocentowania kredytów oraz ograniczona możliwość uzyskania kredytów.

7. Wartość salda odpowiedzi na pytanie dotyczące zmiany ogólnej sytuacji przedsiębiorstw handlowych zwiększyła się w porównaniu z I kwartałem 2017 r. o 38,5 pkt., osiągając poziom +9,4 pkt. Jest wyższa niż w analogicznym okresie ubiegłego roku (o 10,1 pkt). Przewidywania dotyczące najbliższych kilku miesięcy są również optymistyczne; przedsiębiorstwa spodziewają się poprawy swojej ogólnej sytuacji.

8. Ocena ogólnej sytuacji przedsiębiorstw handlowych powiązana jest z oceną ich sytuacji finansowej. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o zmianę sytuacji finansowej wyniosła +4,5 pkt i jest o 30,5 pkt wyższa niż kwartał wcześniej oraz o 4,8 pkt wyższa od wartości z analogicznego okresu ubiegłego roku. Rozkład odpowiedzi jest następujący: 21,2% badanych przedsiębiorstw uznało, że względem I kwartału 2017 r. ich sytuacja poprawiła się, 62,0% respondentów stwierdziło, że ich sytuacja nie uległa zmianie, natomiast 16,7% badanych odnotowało jej pogorszenie. Podobnie jak w przypadku przewidywań dotyczących ogólnej sytuacji, przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się poprawy swojej sytuacji finansowej w najbliższych miesiącach.

9. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zapasów wzrosła względem minionego kwartału o 26,2 pkt i wynosi +11,0 pkt. Jest również wyższa od wartości sprzed roku o 17,6 pkt. Złożył się na to następujący rozkład odpowiedzi: 24,5% badanych przedsiębiorstw uznało, że ich zapasy się zwiększyły, 62,0% nie zadeklarowało żadnych zmian w ich poziomie, a 13,5% respondentów stwierdziło ich zmniejszenie się. Przewidywany jest spadek poziomu utrzymywanych zapasów w nadchodzących miesiącach.

10. W ciągu ostatniego kwartału nastąpił wzrost wartości salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zakupów od dostawców krajowych z -19,0 pkt do +1,7 pkt. Wartość salda jest wyższa od zanotowanej w II kwartale 2016 r. o 3,7 pkt. Prognozy na najbliższe miesiące są optymistyczne – przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się dalszego wzrostu zakupów od dostawców krajowych.

11. O 12,5 punktów zwiększyła się w ciągu kwartału wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zakupów od dostawców zagranicznych (z poziomu -18,6 pkt do -6,1 pkt). Wartość salda była wyższa od zanotowanej w analogicznym okresie ubiegłego roku o 5,9 pkt. Na bieżące saldo złożyły się następujące odpowiedzi: 8,7% respondentów w II kwartale 2017 r. zwiększyło – w porównaniu z I kwartałem 2017 r. – zakupy od dostawców zagranicznych, 76,4% utrzymało je na dotychczasowym poziomie, natomiast 14,8% zmniejszyło je. Zakupy od dostawców zagranicznych asymetrycznie reagują na zmiany koniunktury, tzn. gwałtownie maleją przy spadku koniunktury i powoli rosną wraz z jej poprawą. Zdaniem przedsiębiorców, w kolejnych miesiącach sytuacja ulegnie poprawie (wartość salda prognostycznego pozostaje jednak nadal ujemna i wynosi -0,8 pkt).

12. Spadła (o 5,4 pkt) wartość salda odpowiedzi na pytanie dotyczące wielkości zatrudnienia, do poziomu -17,2 pkt. Rok wcześniej osiągnęła ona poziom -10,0 pkt. Przedsiębiorstwa spodziewają się spadku zatrudnienia w nadchodzących miesiącach, lecz mniejszego od zanotowanego w II kwartale br.

13. W II kwartale 2017 r. w 44,0% przedsiębiorstw handlowych ceny wzrosły w porównaniu z I kwartałem 2017 r. (w tym: w 11,0% o więcej procent, w 17,1% o tyle samo procent, a w 15,9% o mniej procent), w 49,0% ankietowanej grupy przedsiębiorców ceny nie zmieniły się, natomiast w 6,9% obniżyły się. Przedsiębiorstwa spodziewają się dalszego wzrostu cen w kolejnym kwartale.

14. Zwiększył się wolumen sprzedawanych towarów (wzrost wartości salda o 24,3 punktu). Wartość salda osiągnęła poziom -2,8 pkt., nieco poniżej od odnotowanego w analogicznym okresie ubiegłego roku (0,0 pkt). Na obecne saldo złożyły się następujące odpowiedzi: 22,0% przedsiębiorstw handlowych uznało, że w II kwartale 2017 r. względem I kwartału 2017 r. wolumen sprzedawanych przez nie towarów zwiększył się, 53,3% respondentów wskazało, iż utrzymał się on na tym samym poziomie, natomiast u 24,8% ankietowanych nastąpił spadek. Przedsiębiorstwa handlowe przewidują dalszy wzrost wielkości sprzedaży w najbliższym kwartale.

15. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość ogólnej powierzchni magazynowej zmniejszyła się w ciągu kwartału, osiągając wartość -4,9 pkt. Jest zarazem niższa niż rok wcześniej o

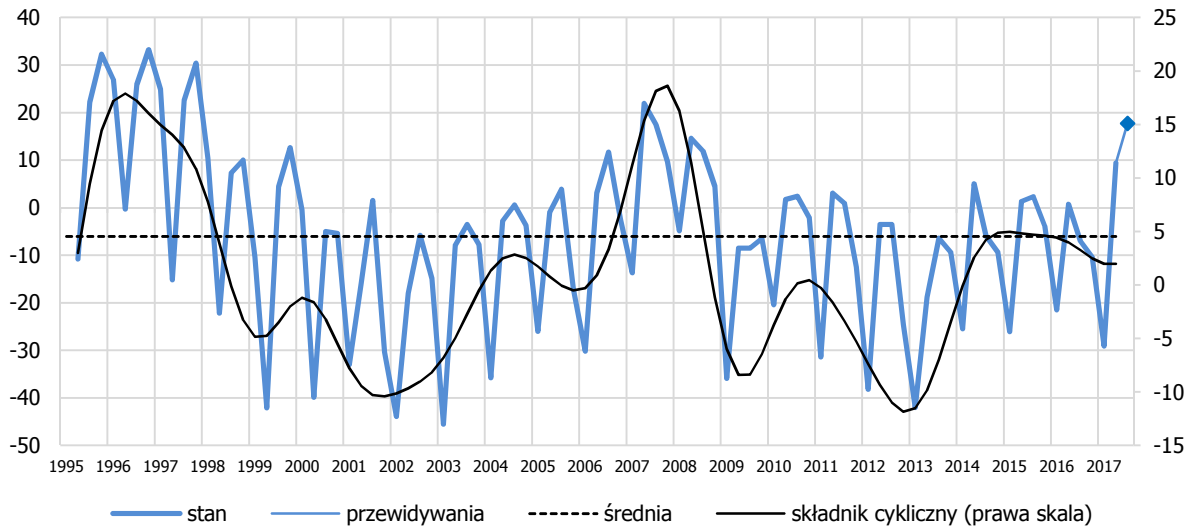
3,9 pkt. Prognozy są nadal pesymistyczne – przedsiębiorcy zamierzają zmniejszać wielkość powierzchni magazynowej w kolejnych miesiącach.

16. Ogólna sytuacja przedsiębiorstw handlowych w II kwartale 2017 r. została przez nie oceniona jako dobra. Wartość salda odpowiedzi na to pytanie wyniosła 8,7 punktu. Rozkład odpowiedzi jest następujący: 24,0% badanych przedsiębiorstw uznało ogólną kondycję swojego przedsiębiorstwa za dobrą, 60,7% ankietowanych za średnią, natomiast 15,3% za słabą. Przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się poprawy swojej ogólnej sytuacji ekonomicznej w nadchodzącym okresie, lecz słabszej od zanotowanej w II kwartale.

17. Od wielu lat na wysokim poziomie utrzymuje się dodatnia wartość salda odpowiedzi na pytanie dotyczące wzrostu konkurencji na rynku. W tej edycji badania utrzymała się ona na zbliżonym poziomie do poprzedniego kwartału i osiągnęła wartość +38,0 pkt. Rozkład odpowiedzi jest następujący: 39,2% ankietowanych przedsiębiorstw uznało, że w II kwartale 2017 r. względem I kwartału 2017 r. konkurencja dla nich wzrosła, 59,6% nie zaobserwowało zmiany, a 1,2% respondentów stwierdziło, że konkurencja dla nich zmniejszyła się. Przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się dalszego wzrostu zagrożenia ze strony konkurencji w najbliższych miesiącach.

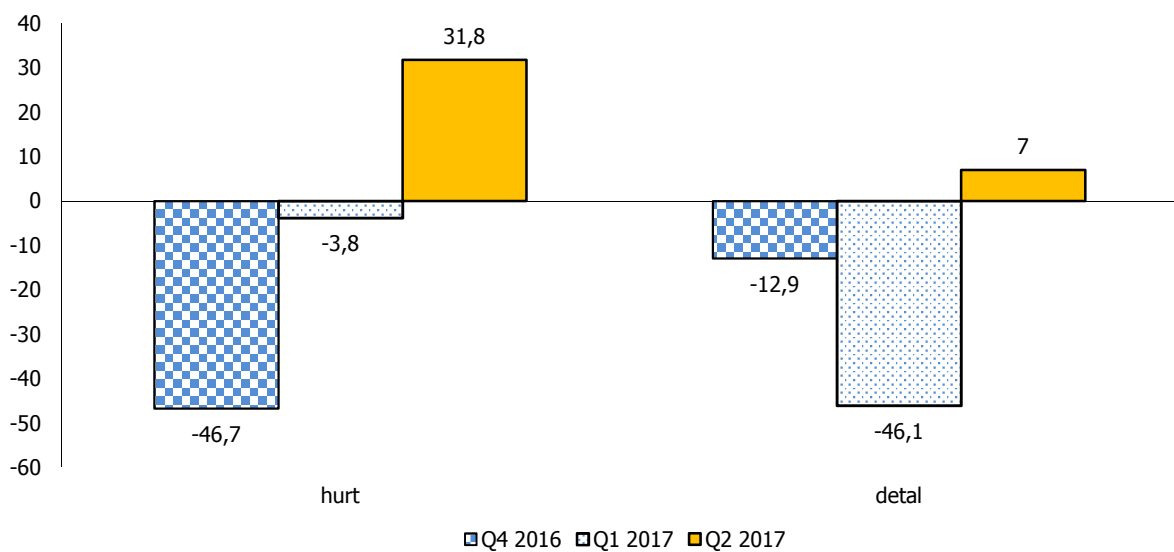
2. Wyniki szczegółowe

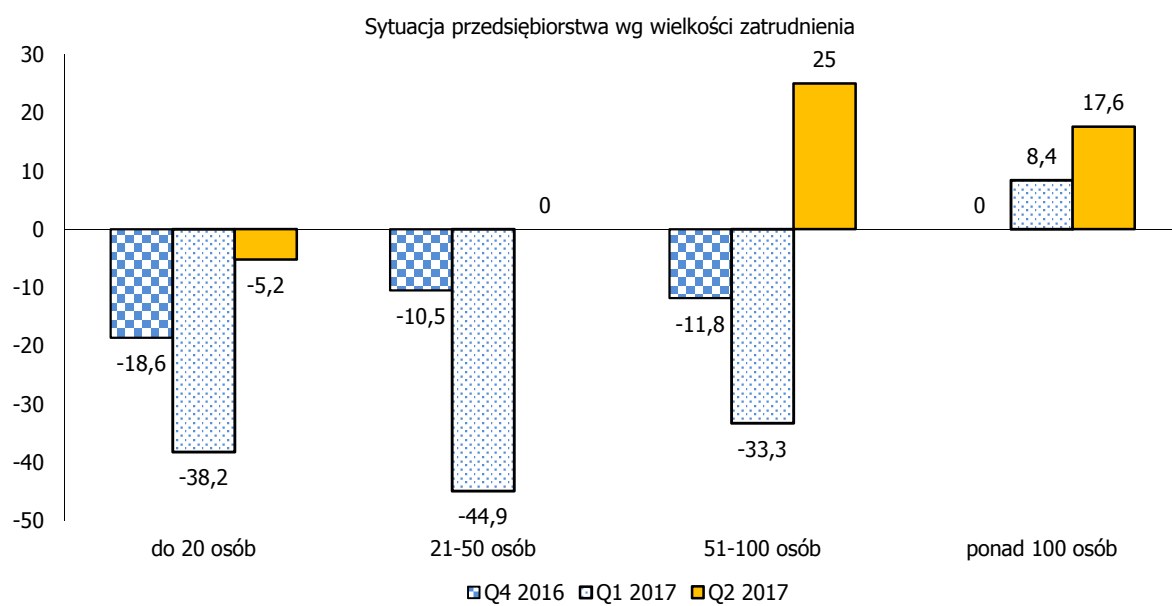
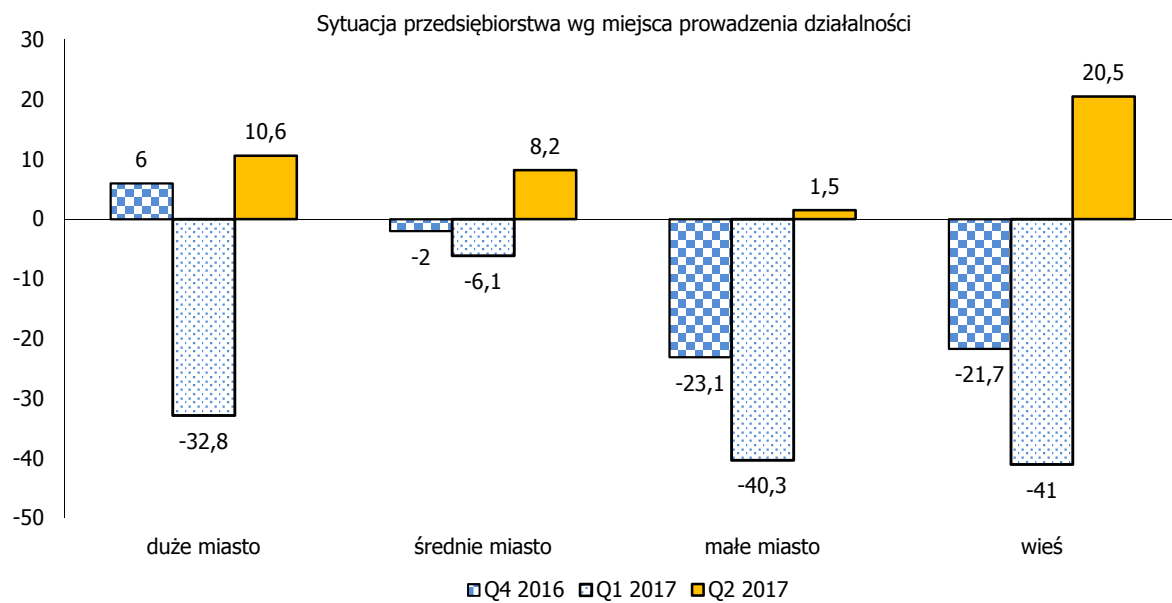
SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

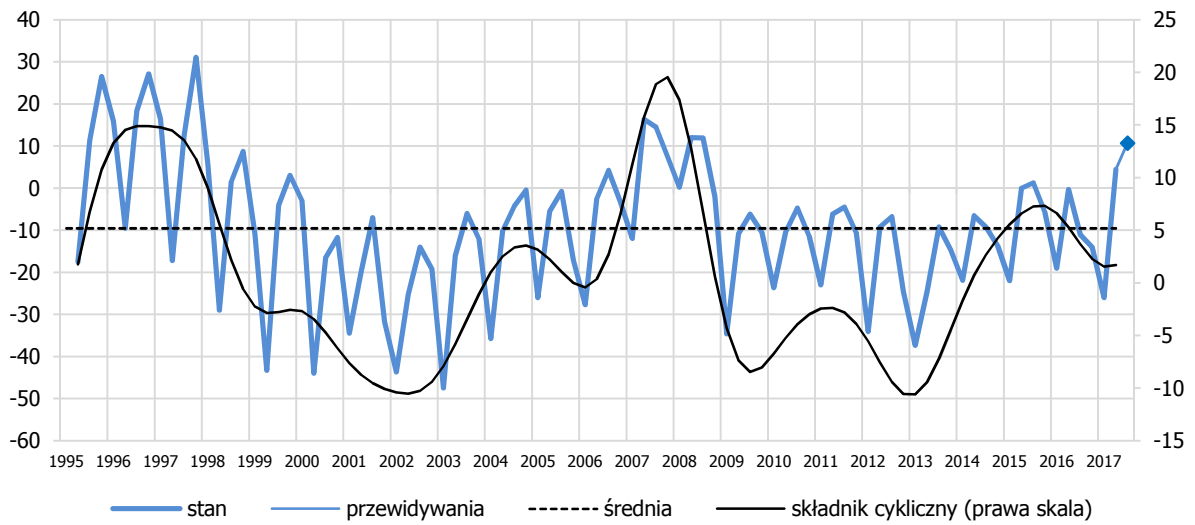
warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	przewidywania
1. poprawa	19,5	14,9	13,8	7,6	23,2	31,3
2. brak zmiany	61,6	63,2	62,1	55,7	63,0	55,1
3. pogorszenie	18,8	21,9	24,2	36,7	13,8	13,6
saldo (1.-3.)	0,7	-7,0	-10,4	-29,1	9,4	17,7

Sytuacja przedsiębiorstwa wg rodzaju działalności handlowej

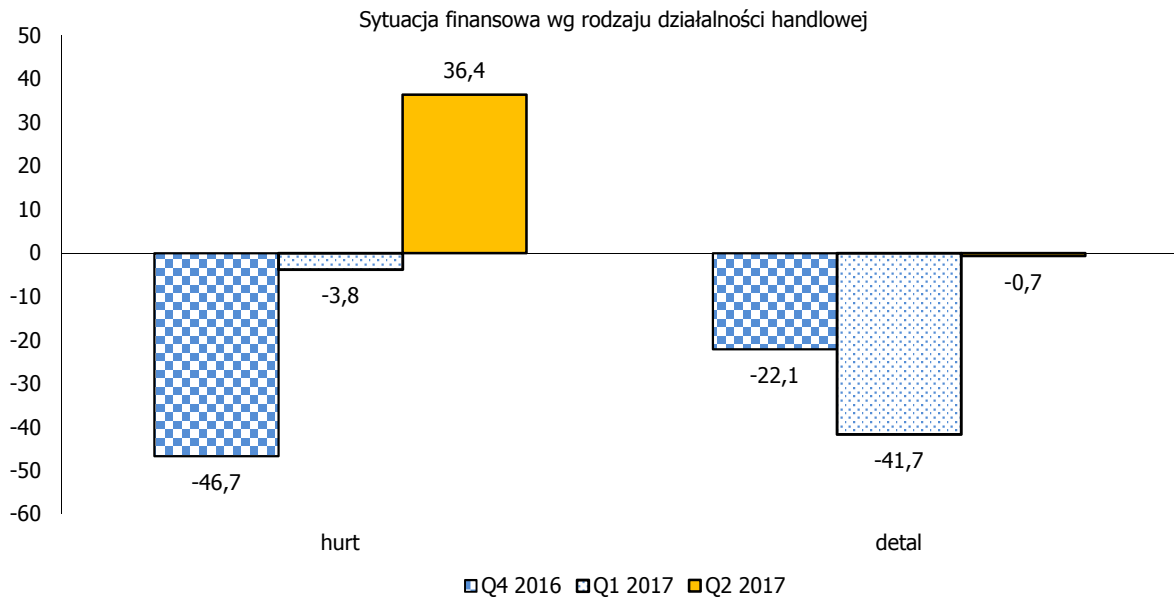

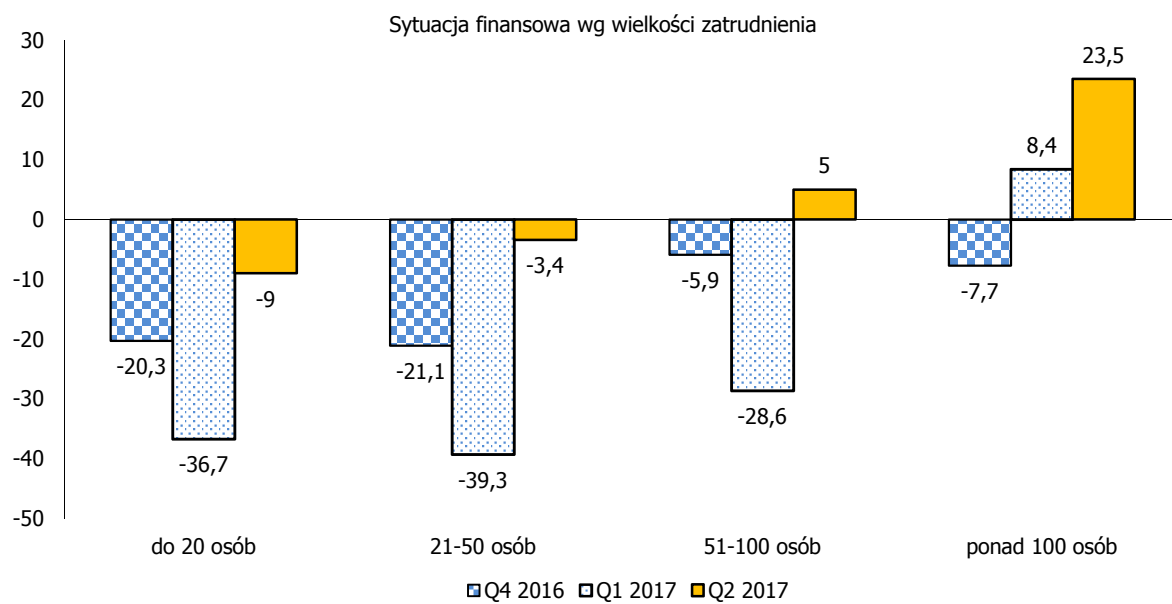
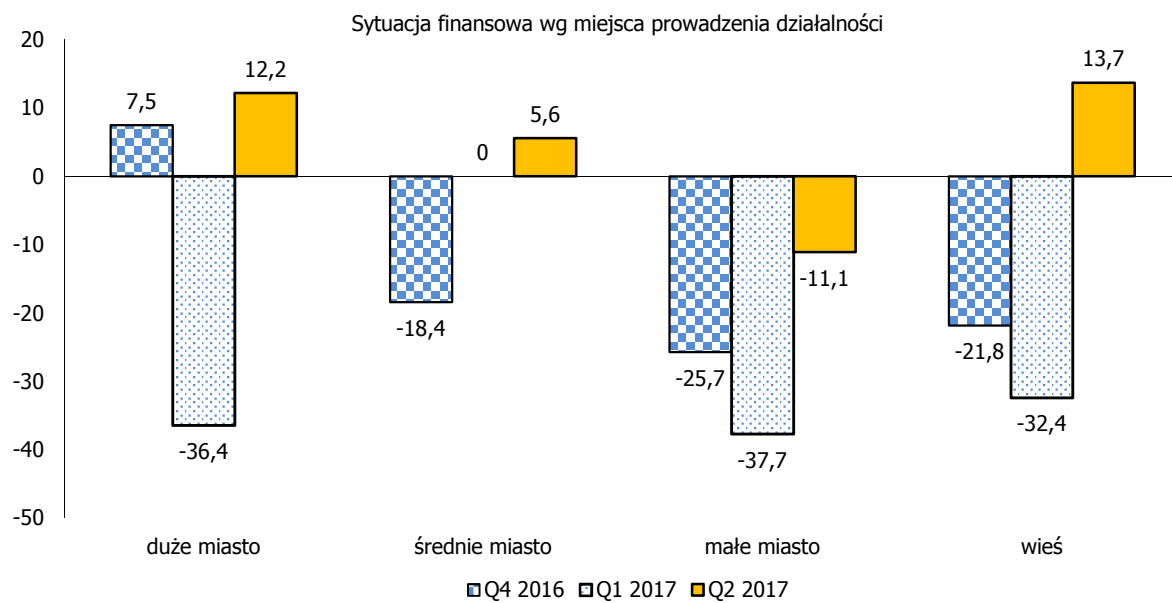

SYTUACJA FINANSOWA

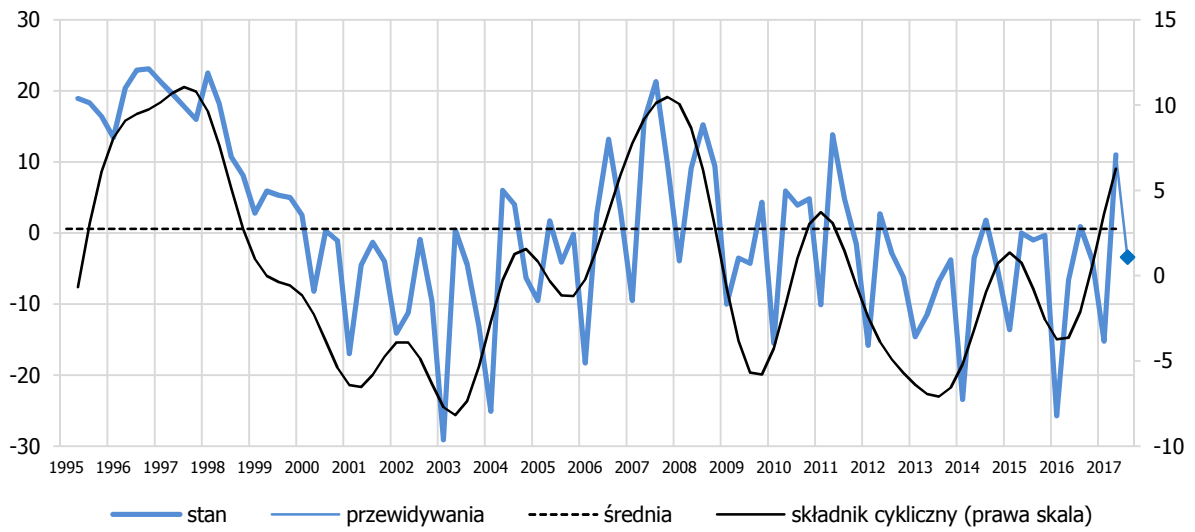

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	przewidywania
1. poprawa	20,3	11,6	9,2	8,9	21,1	25,9
2. brak zmiany	59,1	65,7	67,5	56,2	62,0	58,8
3. pogorszenie	20,6	22,7	23,3	34,9	16,7	15,2
saldo (1.-3.)	-0,3	-11,1	-14,1	-26,0	4,5	10,7

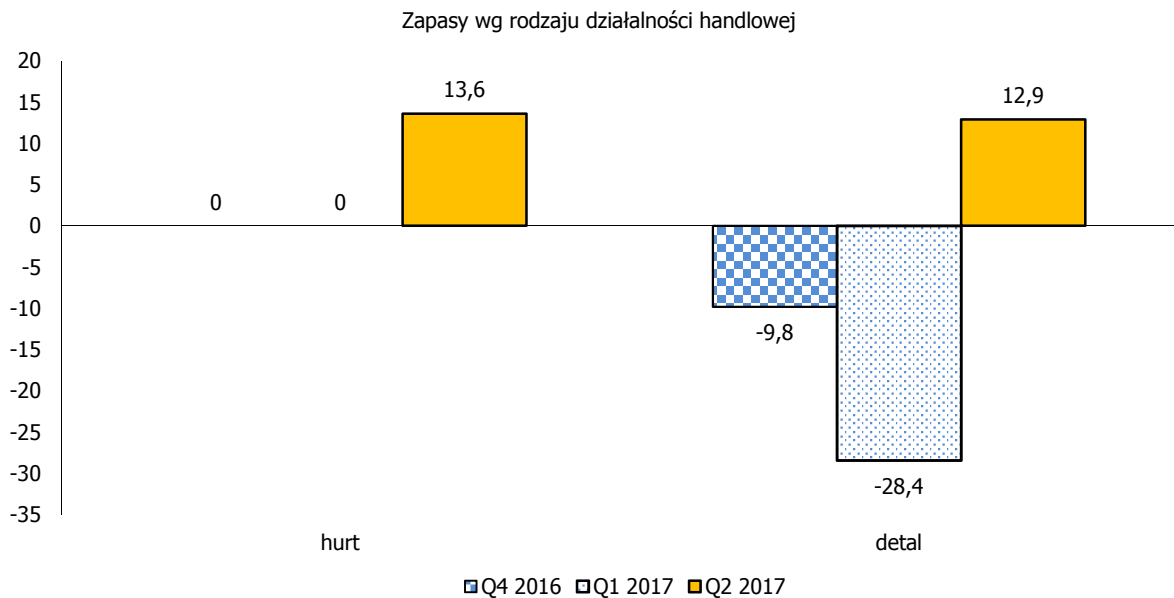

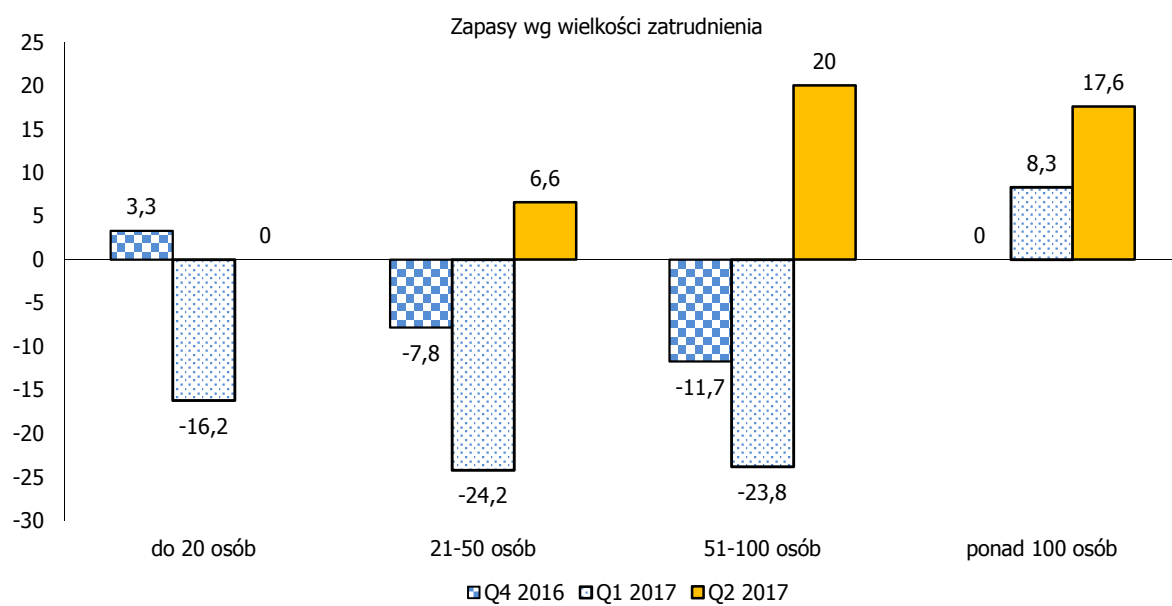
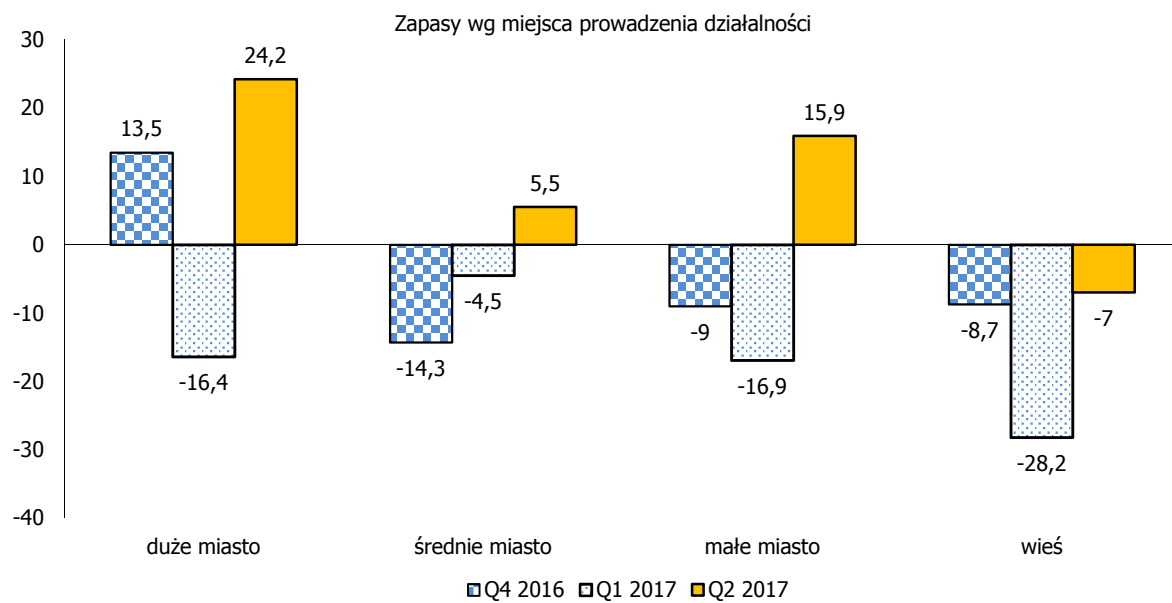

ZAPASY

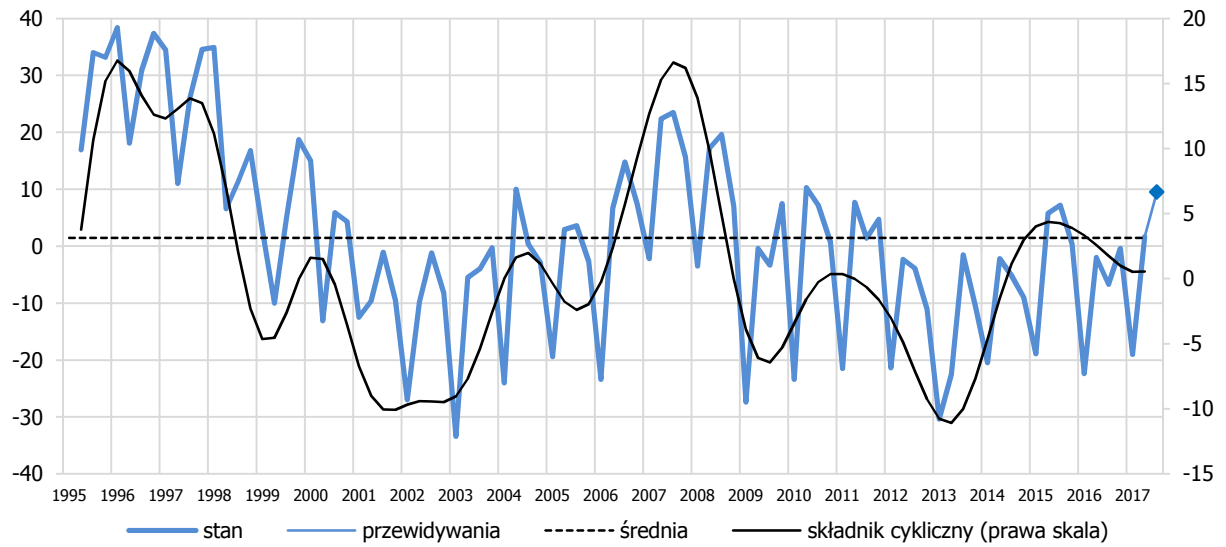

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	przewidywania
1. wzrost	14,0	15,8	17,9	13,5	24,5	14,8
2. brak zmiany	65,4	69,3	60,4	57,8	62,0	66,0
3. spadek	20,6	14,9	21,7	28,7	13,5	18,2
saldo (1.-3.)	-6,6	0,9	-3,8	-15,2	11,0	-3,4

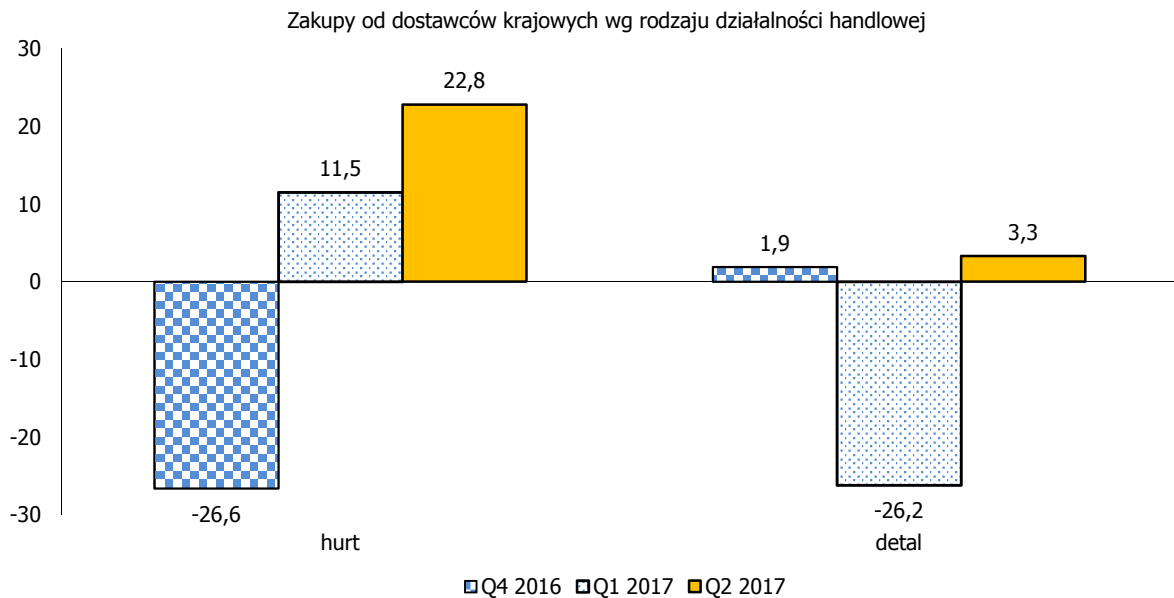

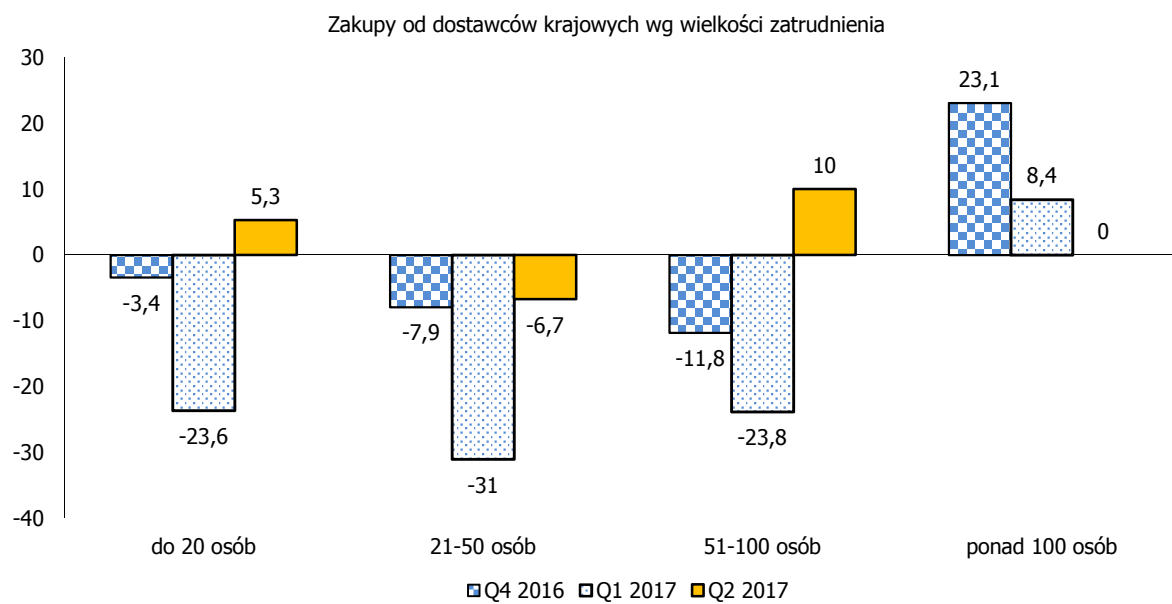
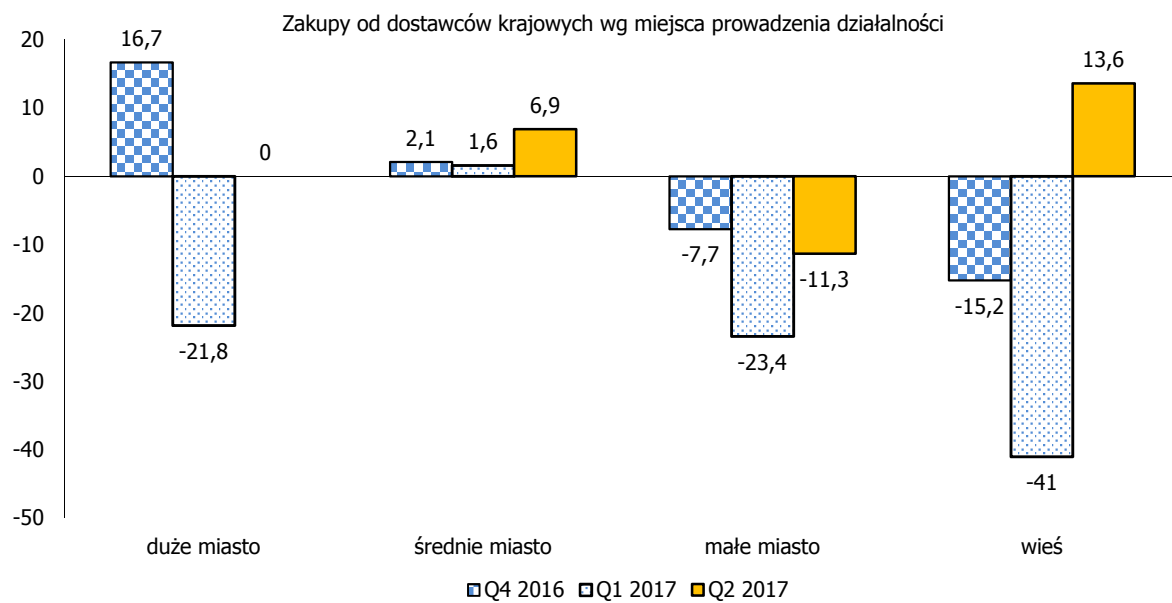

ZAKUPY OD DOSTAWCÓW KRAJOWYCH

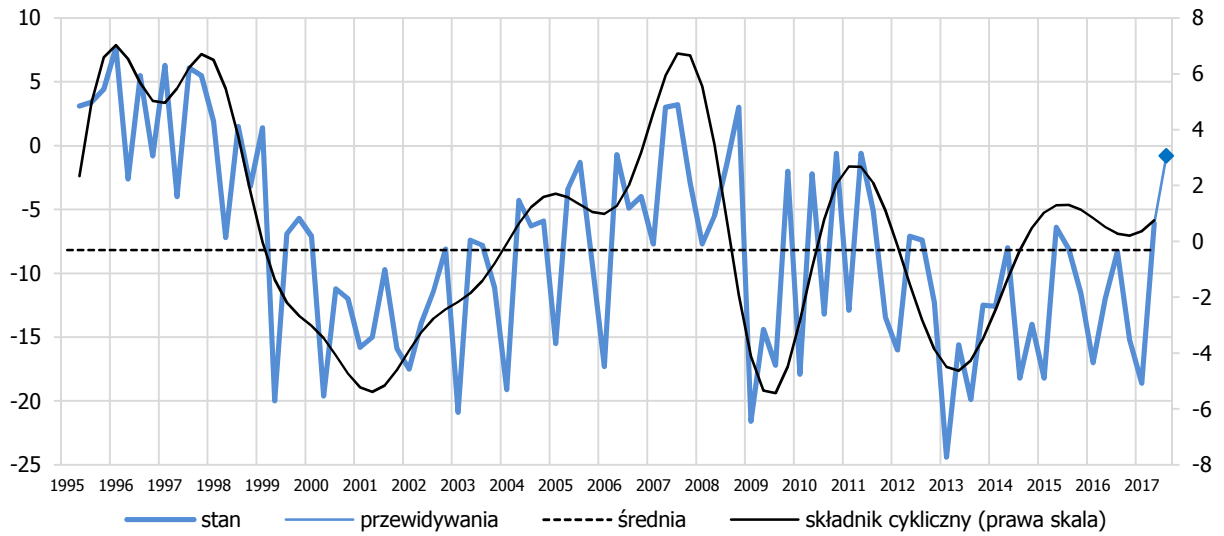

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	przewidywania
1. wzrost	18,6	14,6	20,5	8,4	18,4	24,0
2. brak zmiany	60,8	64,0	58,6	64,1	64,9	61,6
3. spadek	20,6	21,3	20,9	27,4	16,7	14,5
saldo (1.-3.)	-2,0	-6,7	-0,4	-19,0	1,7	9,5

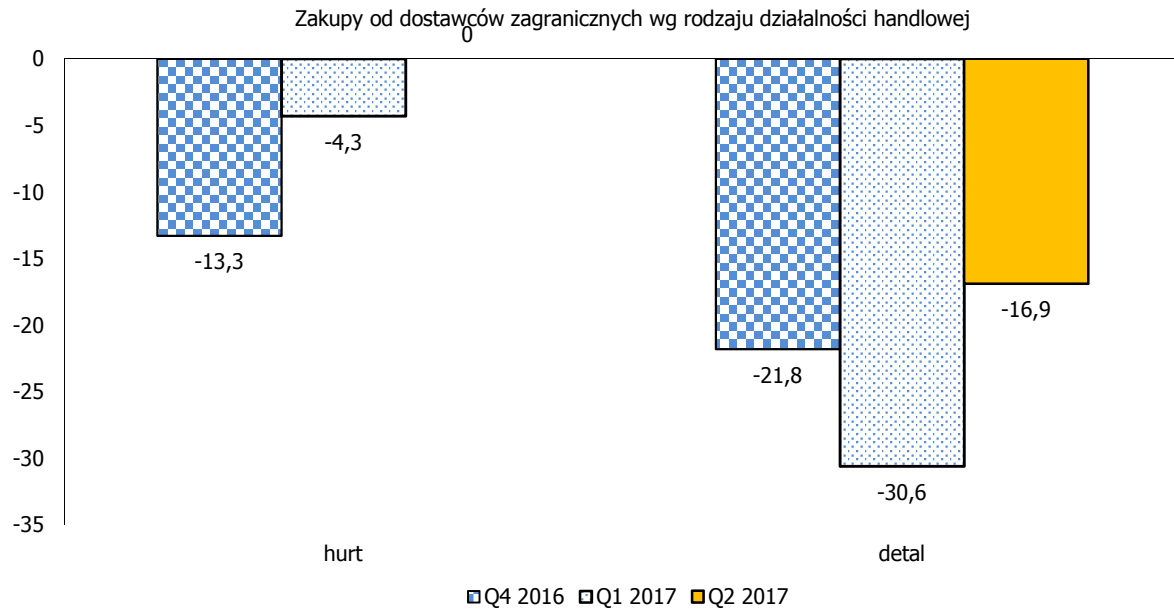

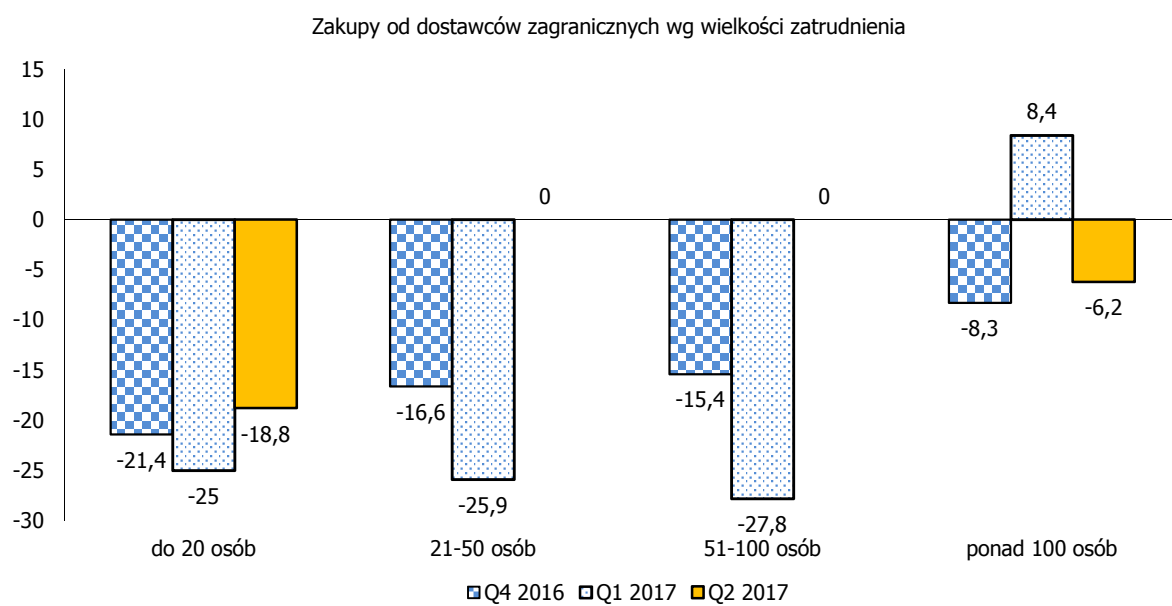
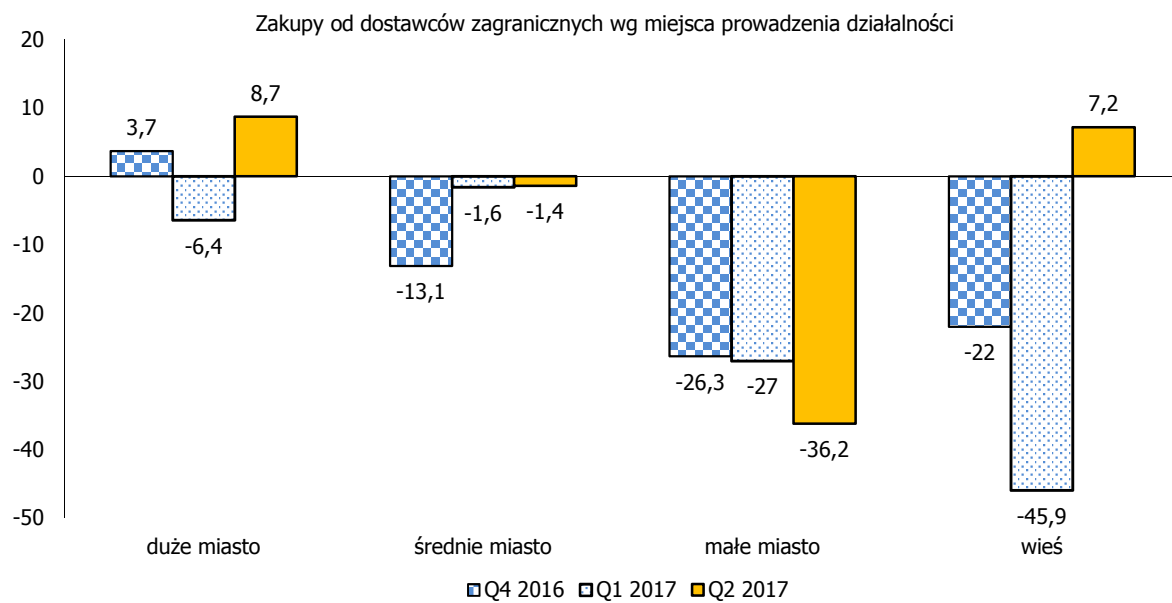

ZAKUPY OD DOSTAWCÓW ZAGRANICZNYCH

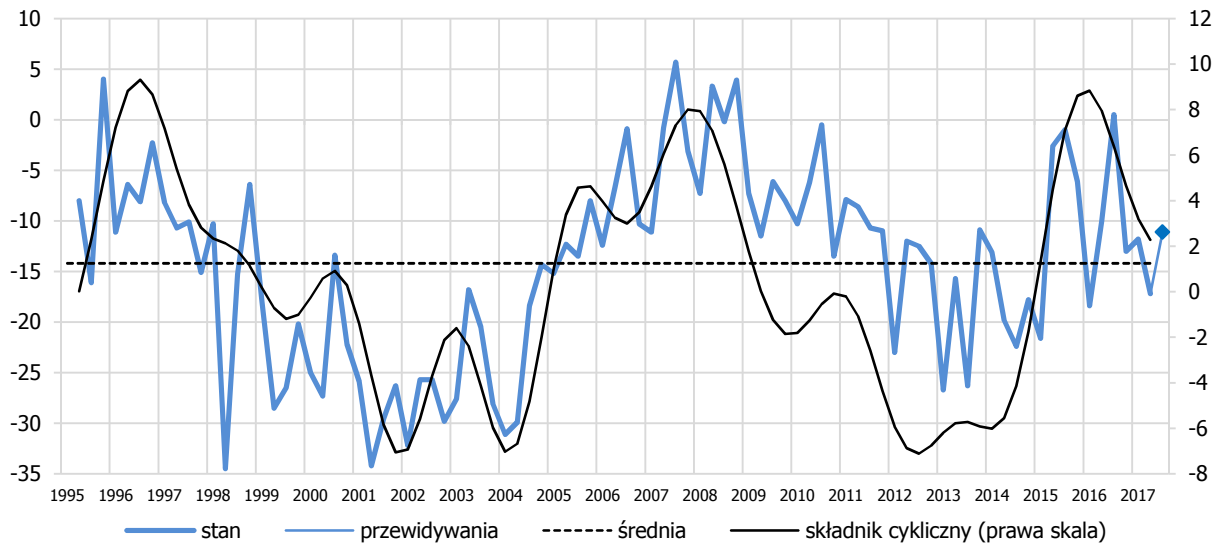

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	przewidywania
1. wzrost	9,2	9,1	6,5	5,5	8,7	11,4
2. brak zmiany	69,6	73,5	71,9	70,5	76,4	76,4
3. spadek	21,2	17,4	21,7	24,1	14,8	12,2
saldo (1.-3.)	-12,0	-8,3	-15,2	-18,6	-6,1	-0,8

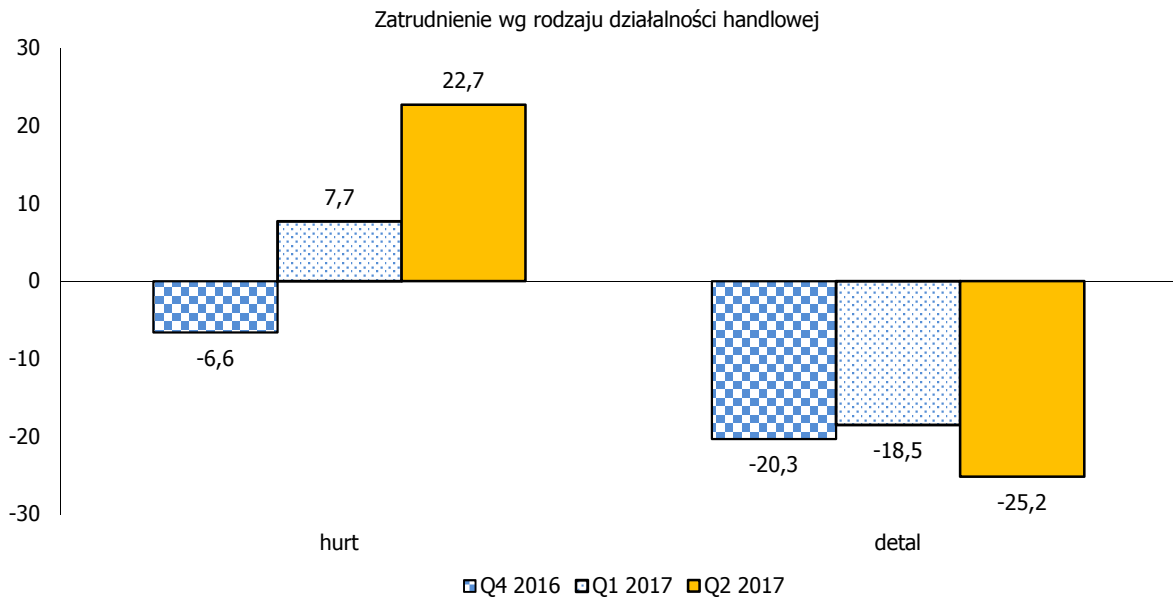

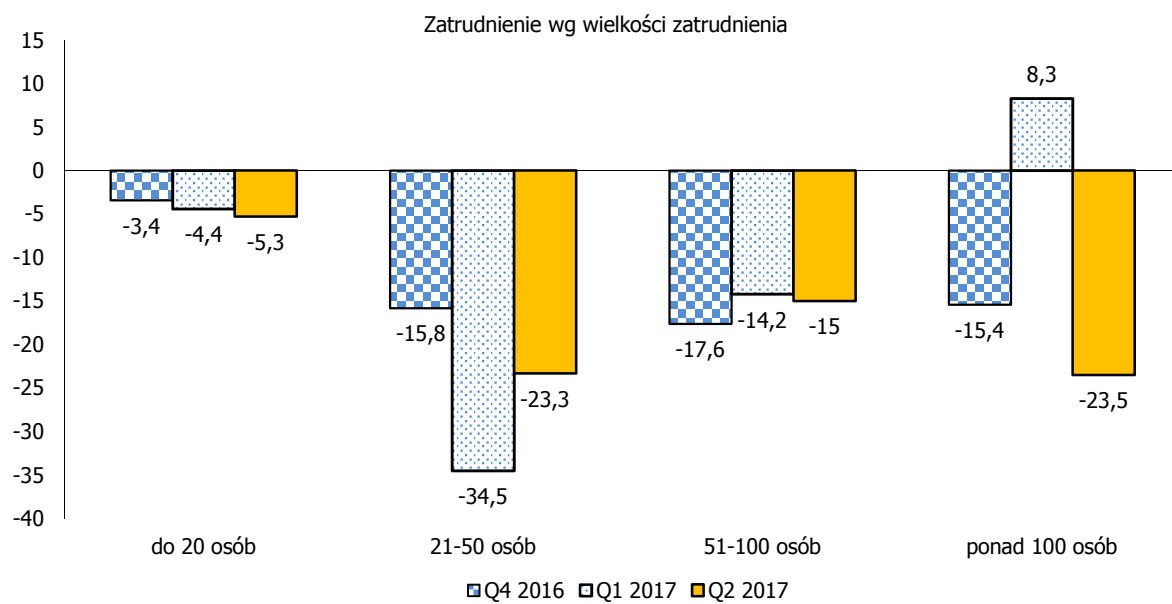
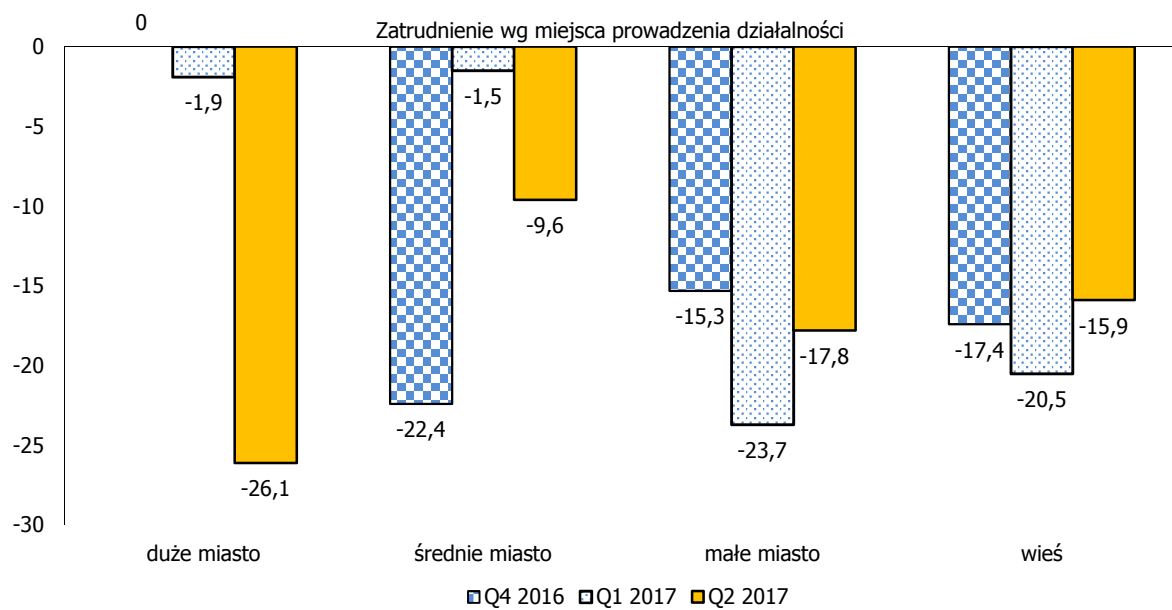

ZATRUDNIENIE

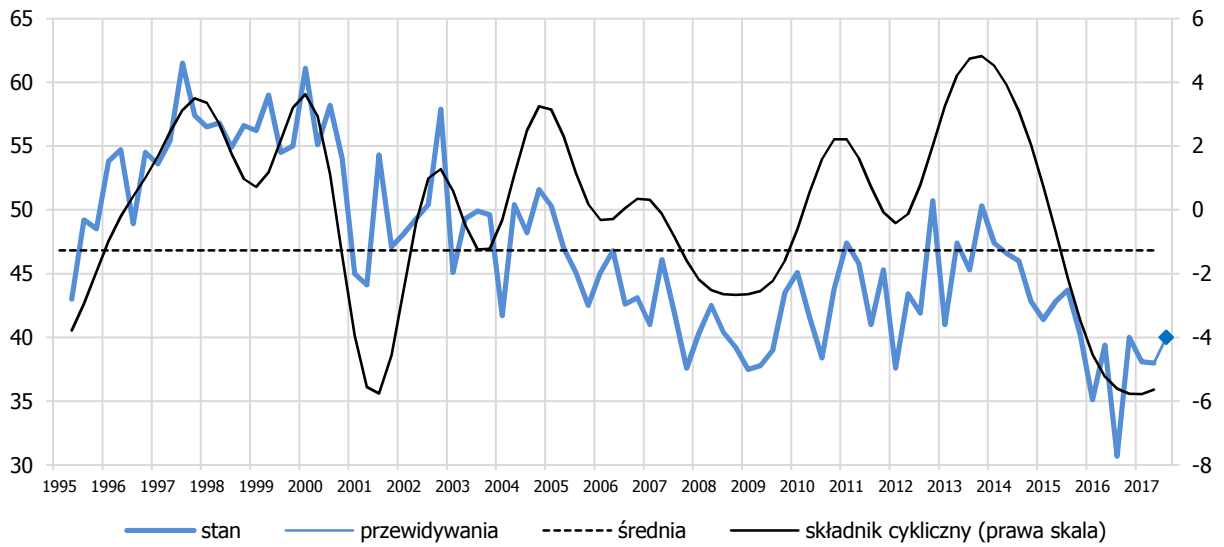

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	przewidywania
1. wzrost	9,3	12,7	7,9	5,1	7,4	7,4
2. brak zmiany	71,4	75,1	71,1	78,0	68,0	74,1
3. spadek	19,3	12,2	20,9	16,9	24,6	18,5
saldo (1.-3.)	-10,0	0,5	-13,0	-11,8	-17,2	-11,1

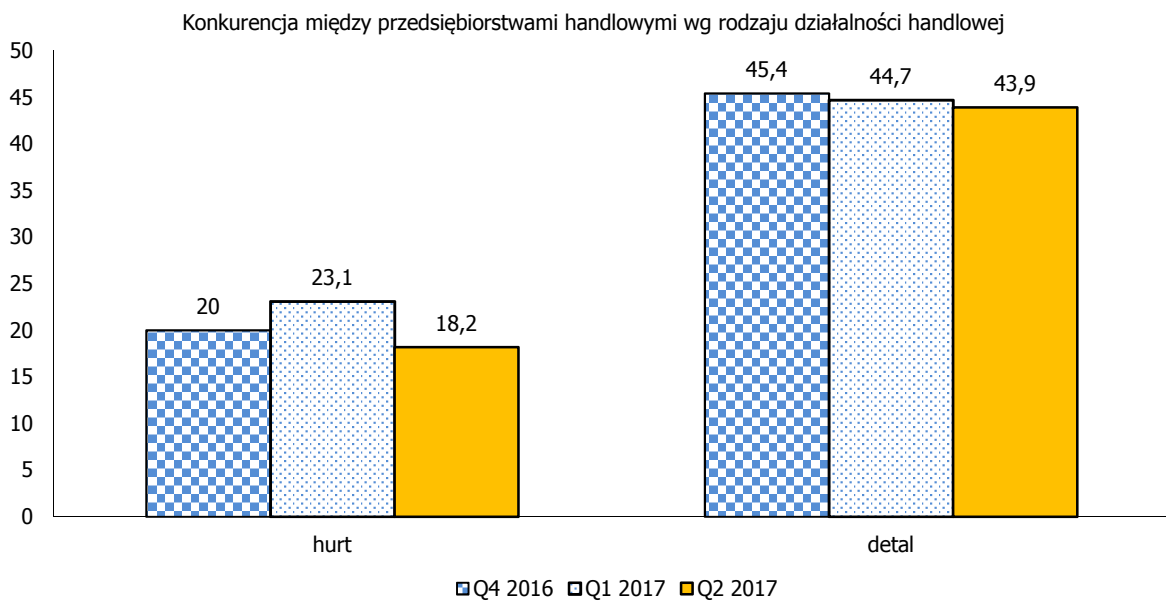

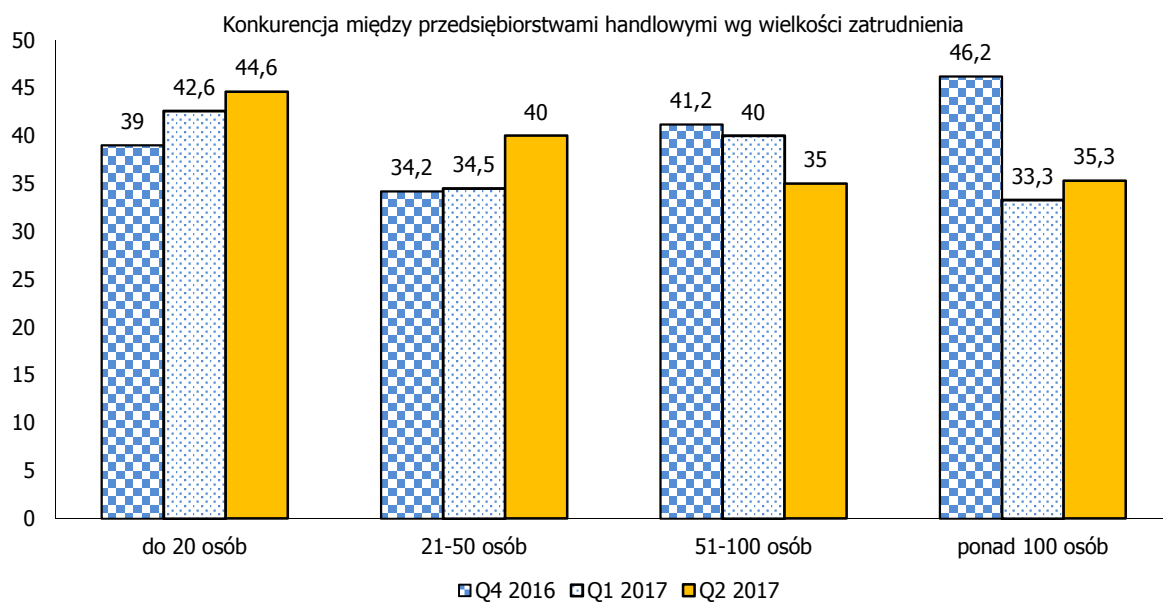
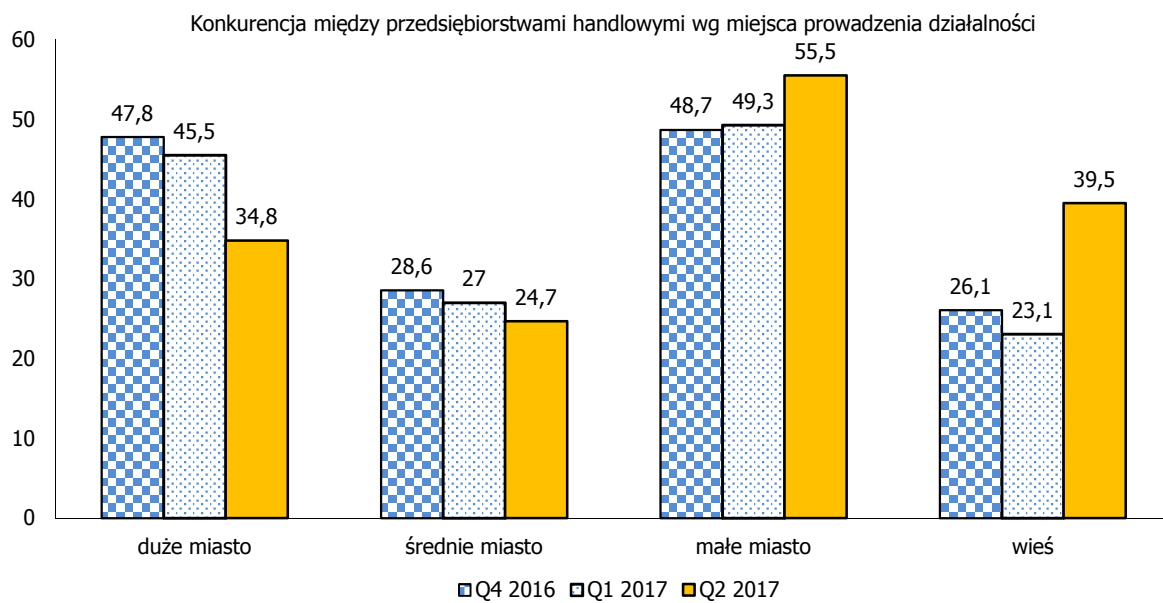

KONKURENCJA POMIĘDZY PRZEDSIĘBIORSTWAMI HANDLOWYMI

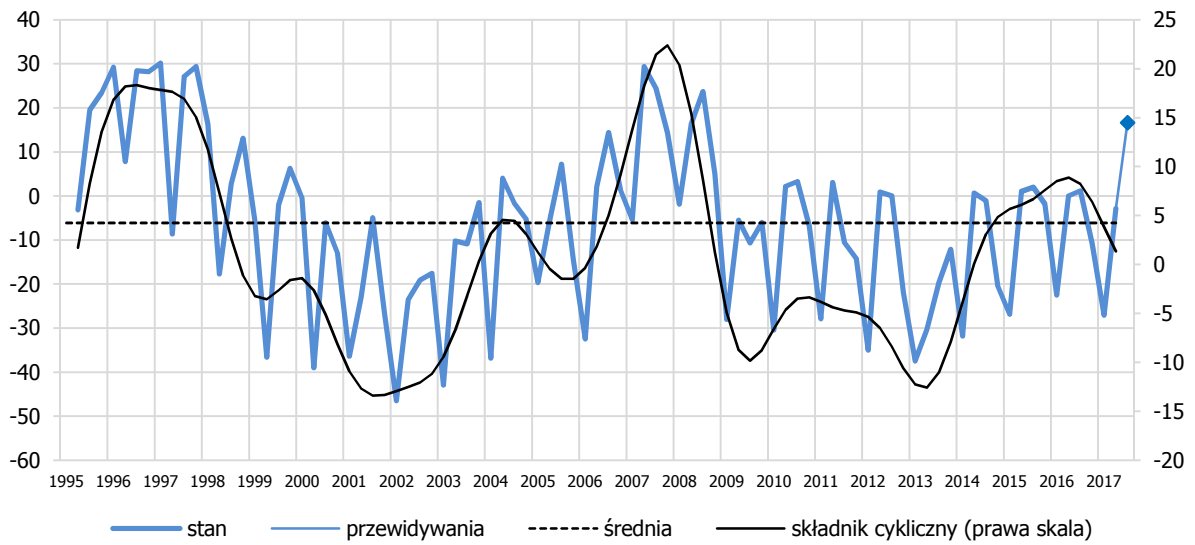

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	przewidywania
1. wzrost	40,1	33,2	41,3	38,5	39,2	40,4
2. brak zmiany	59,2	64,3	57,5	61,1	59,6	59,2
3. spadek	0,7	2,5	1,3	0,4	1,2	0,4
saldo (1.-3.)	39,4	30,7	40,0	38,1	38,0	40,0

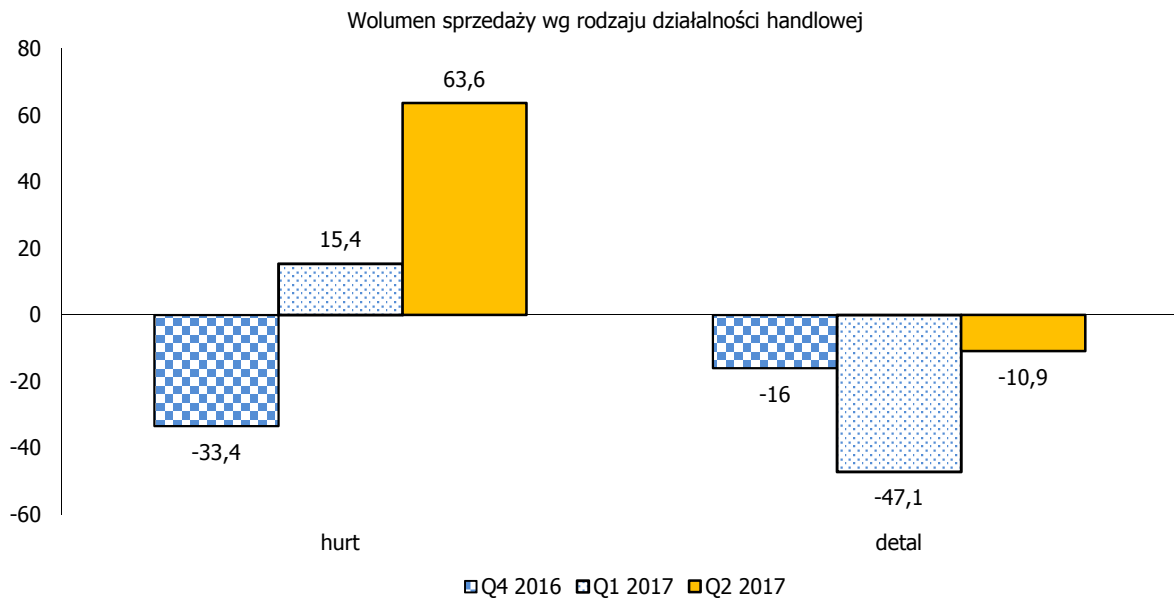

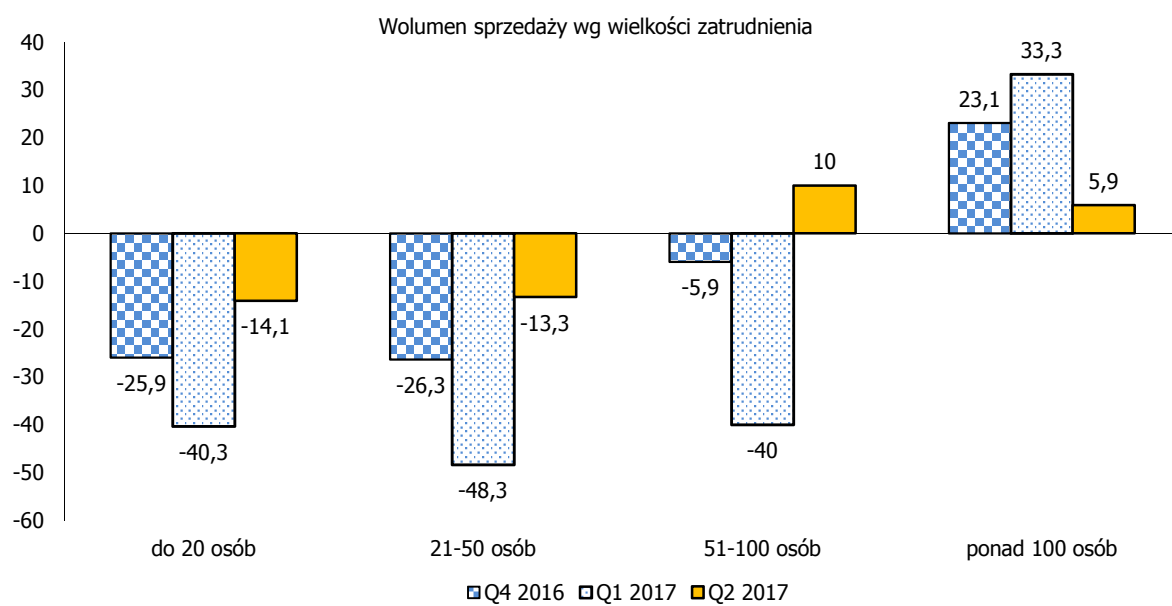
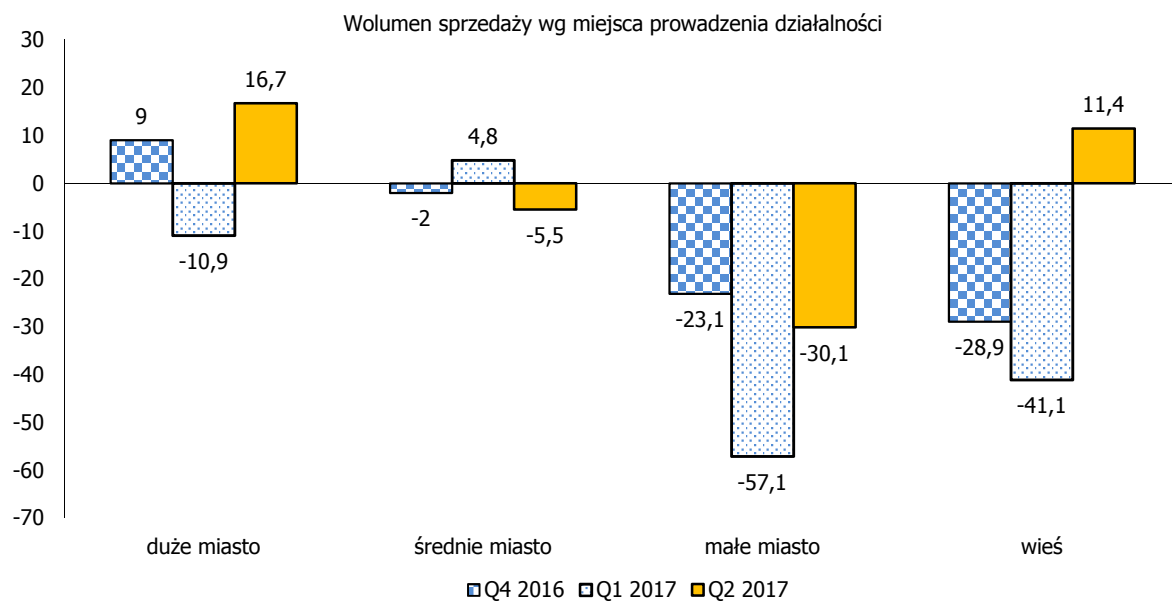

WOLUMEN SPRZEDAŻY

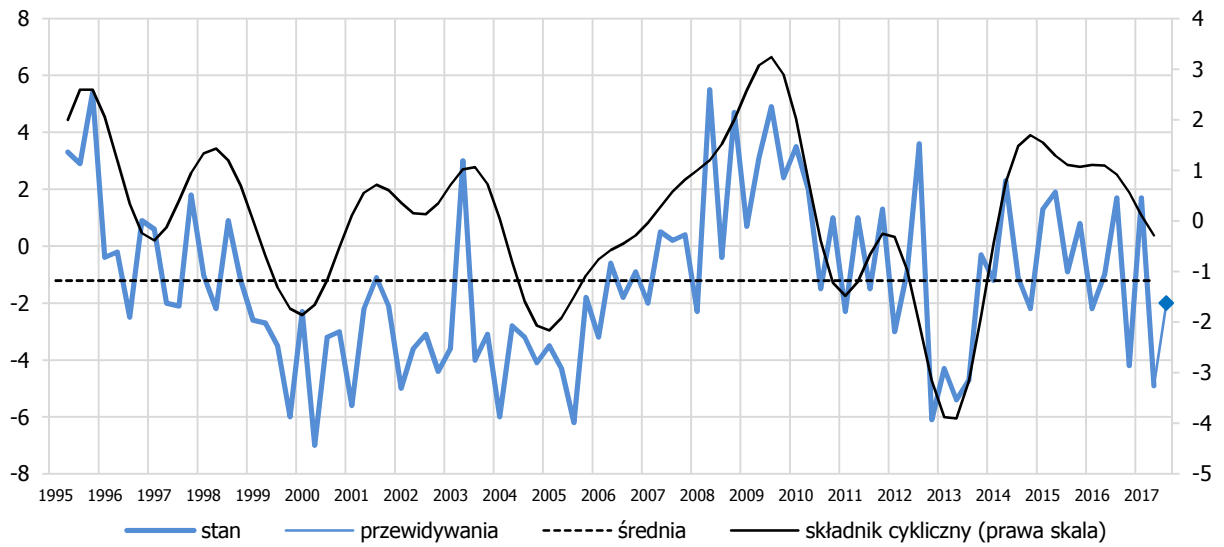

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q 2017	przewidywania
1. wzrost	28,1	23,2	20,5	12,0	22,0	32,5
2. brak zmiany	43,8	54,8	48,1	48,9	53,3	51,6
3. spadek	28,1	22,0	31,4	39,1	24,8	15,9
saldo (1.-3.)	0,0	1,2	-10,9	-27,1	-2,8	16,6

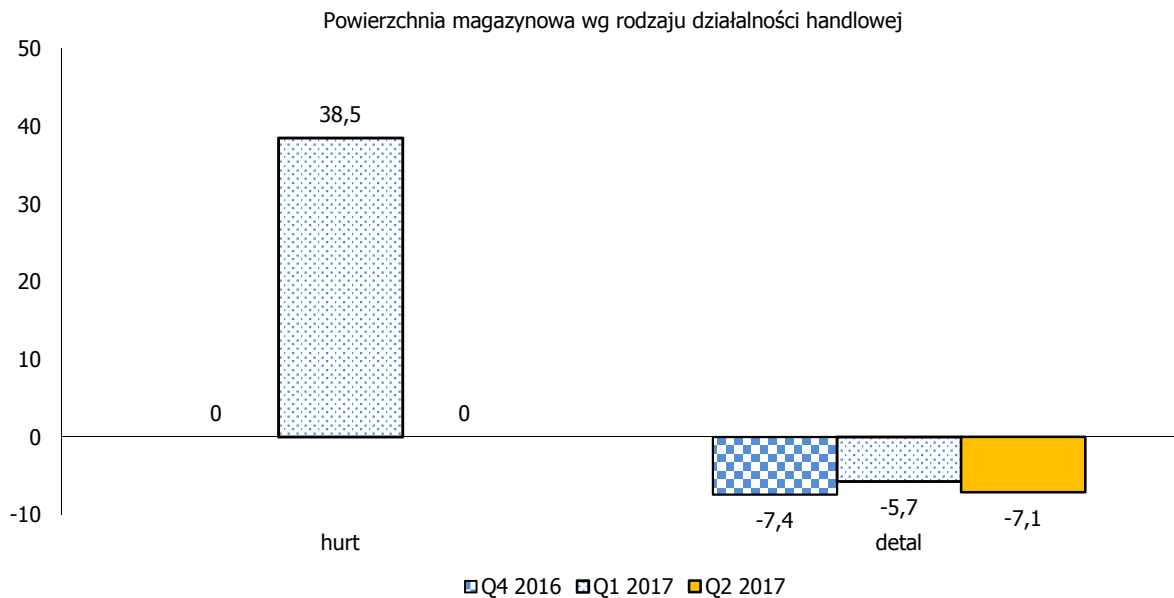

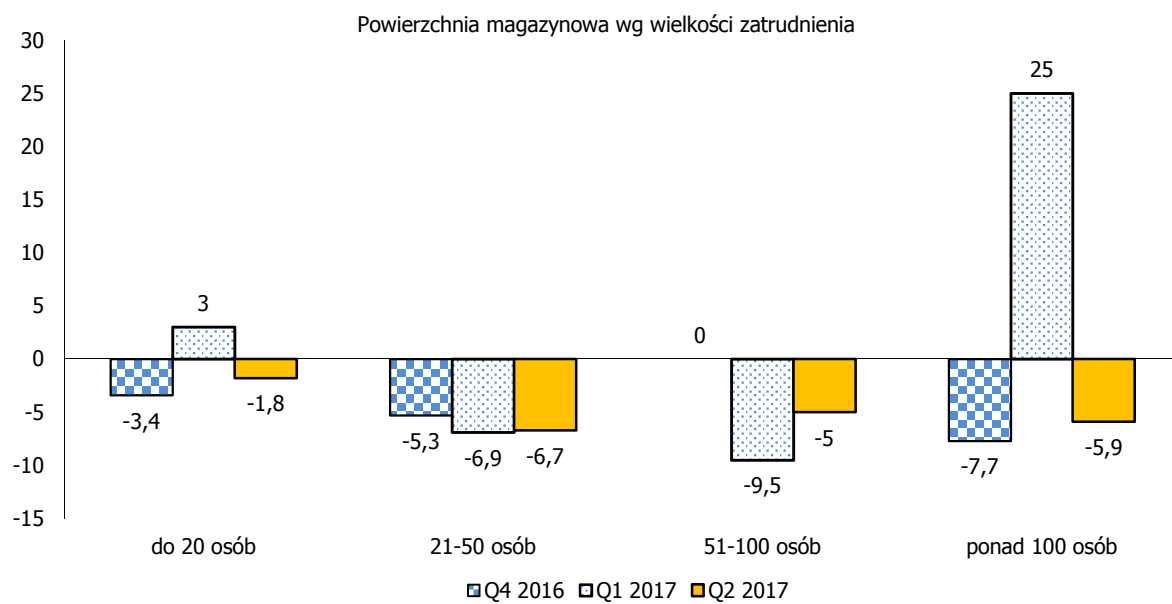
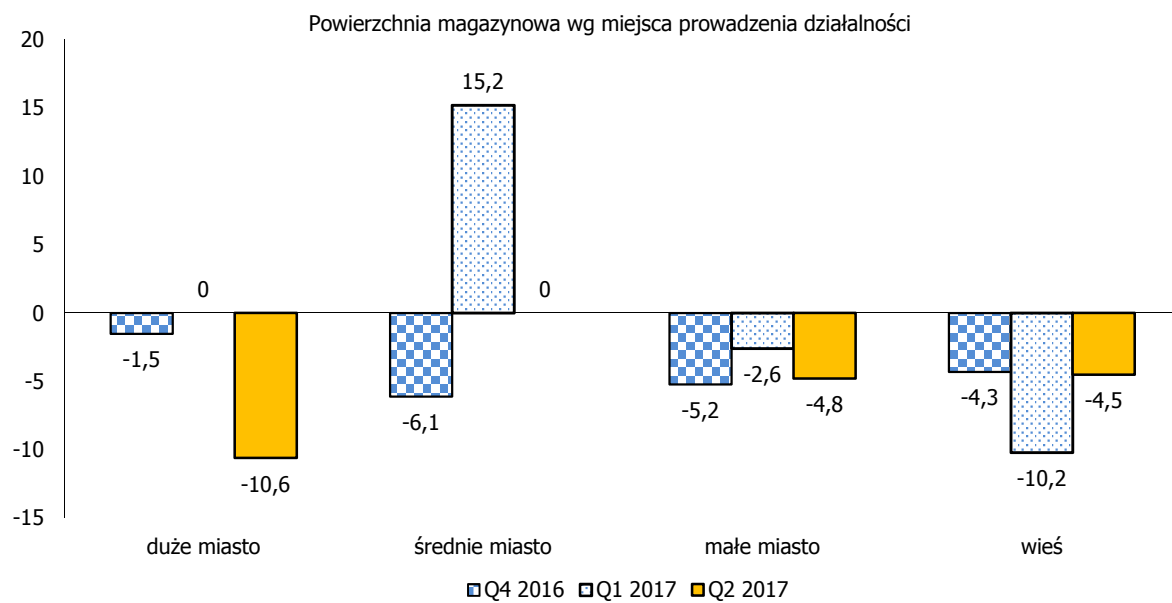

POWIERZCHNIA MAGAZYNOWA

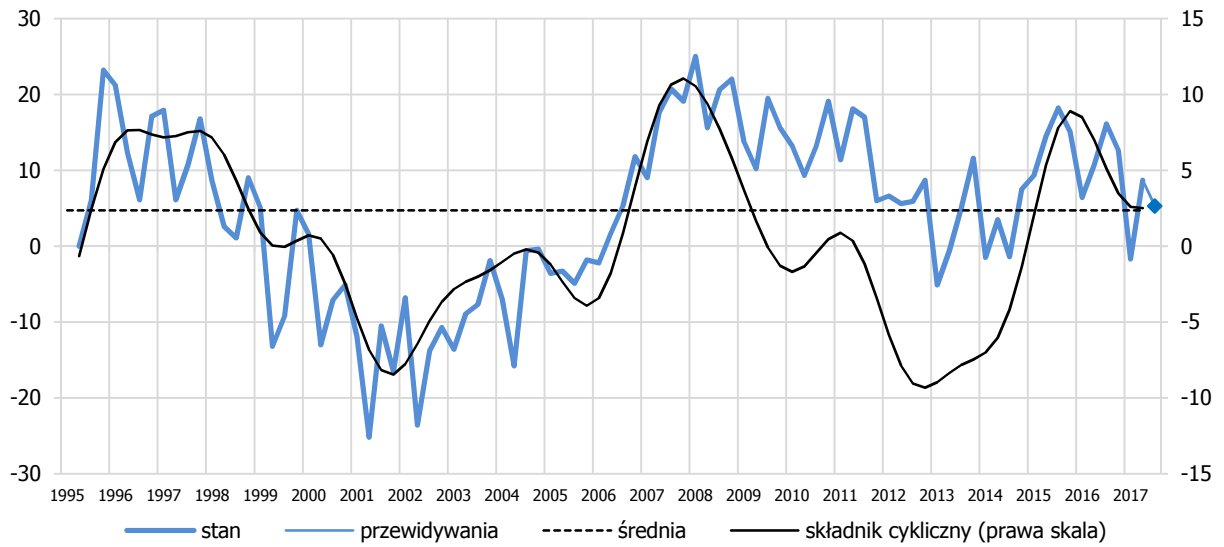

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	przewidywania
1. wzrost	2,1	4,2	2,5	7,6	0,0	4,9
2. brak zmiany	94,8	93,3	90,8	86,4	95,1	88,2
3. spadek	3,1	2,5	6,7	5,9	4,9	6,9
saldo (1.-3.)	-1,0	1,7	-4,2	1,7	-4,9	-2,0

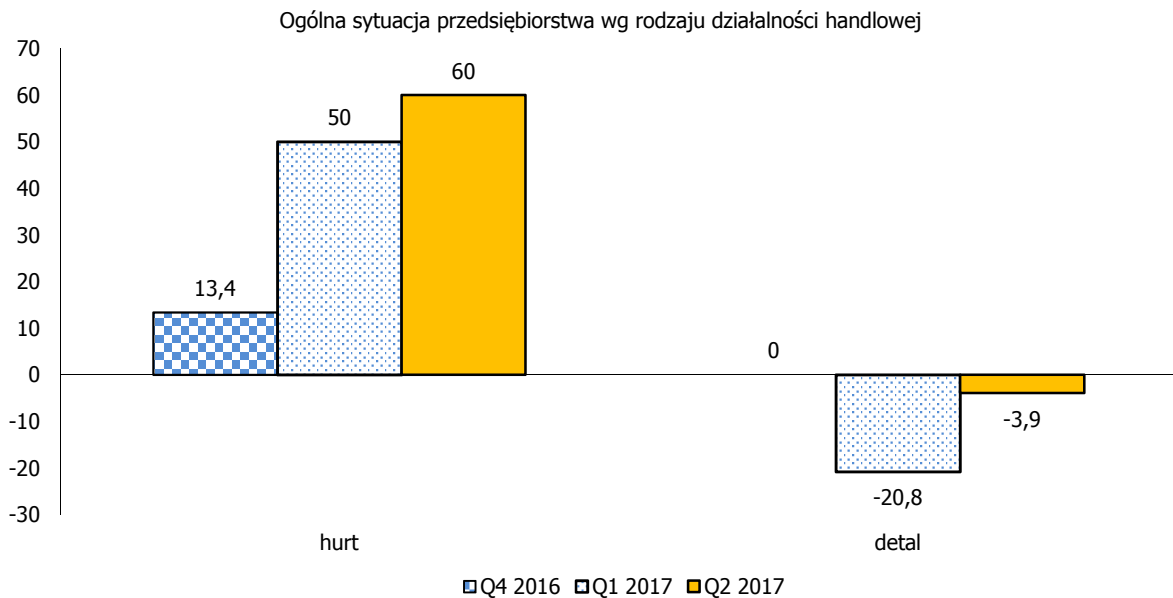

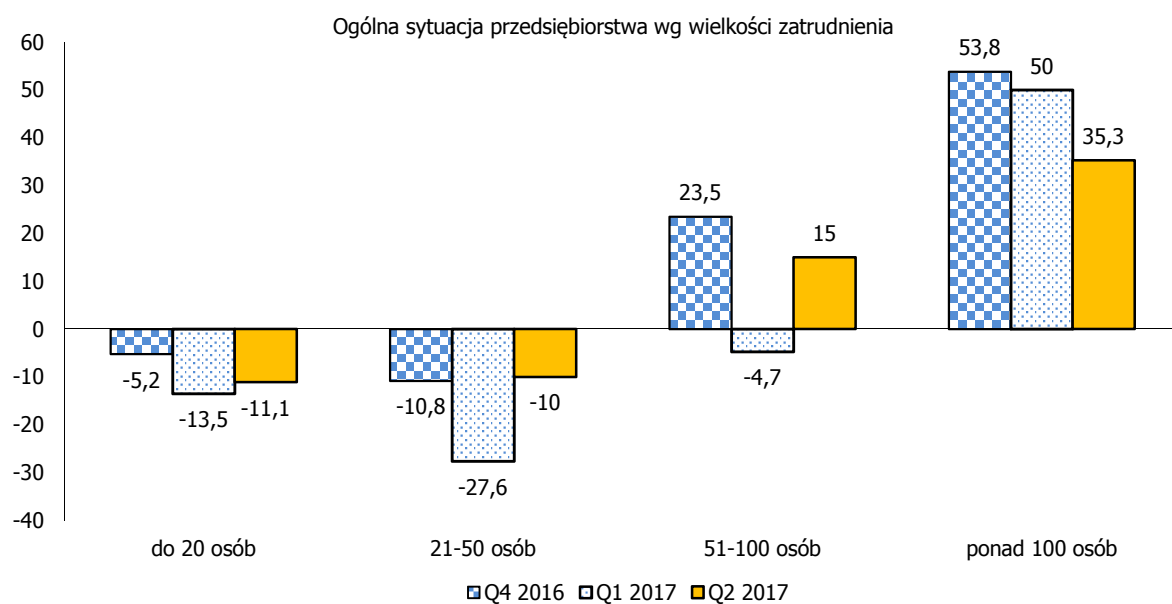
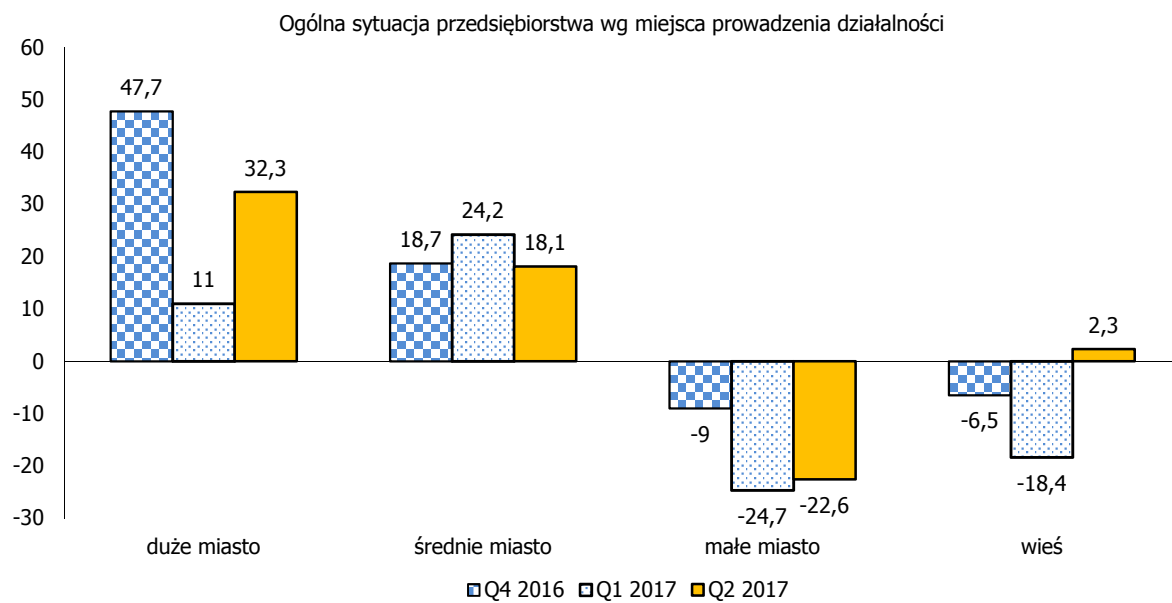

OGÓLNA SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

warianty odpowiedzi - odsetki	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	przewidywania
1. dobra	25,2	31,4	29,1	22,0	24,0	19,3
2. średnia	60,3	53,4	54,4	54,2	60,7	66,7
3. słaba	14,5	15,3	16,5	23,7	15,3	14,0
saldo (1.-3.)	10,7	16,1	12,6	-1,7	8,7	5,3

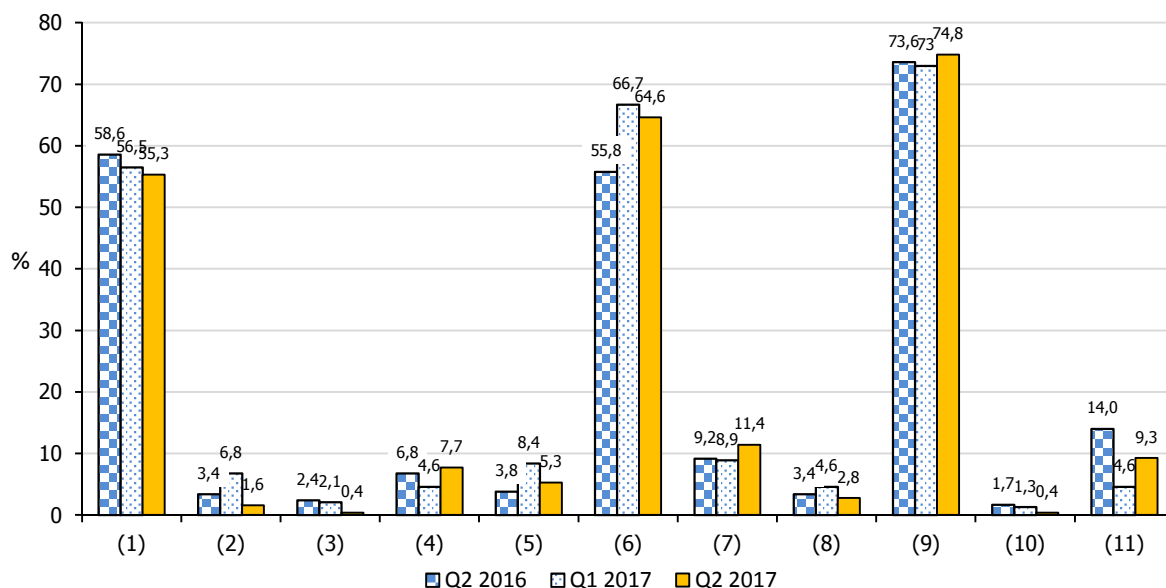

CENY TOWARÓW

	Q2 2016	Q3 2016	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017
1. wzrost	30,9	27,6	36,5	35,9	44,0
o więcej	9,0	6,7	7,6	10,7	11,0
o tyle samo	11,5	9,6	17,6	15,8	17,1
o mniej	10,4	11,3	11,3	9,4	15,9
2. brak zmiany	55,2	60,3	56,7	59,0	49,0
3. spadek	13,9	12,1	6,7	5,1	6,9
saldo (1.-3.)	17,0	15,5	29,8	30,8	37,1

CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE POPRAWĘ SYTUACJI PRZEDSIĘBIORSTW HANDLOWYCH

- (1) niedostateczny popyt
- (2) niedostateczna podaż sprzedawanych towarów
- (3) jakość towarów
- (4) wysokość oprocentowania kredytów
- (5) możliwość uzyskania kredytów
- (6) koszty zatrudnienia pracowników
- (7) powierzchnia sprzedaży
- (8) wielkość magazynów
- (9) konkurencja
- (10) nie występują
- (11) inne

III. SUMMARY

In the 2nd quarter of 2017 business situation in the trade sector deteriorated in comparison with the previous quarter. The IRG SGH trade confidence indicator (IRGTRD) quarterly decreased by 3.8 pts to +3.3 pts. It is 2.6 pts down from the respective 2016 figure, but slightly higher than the second-quarters' average over the last ten years, which amounts to +3.0 pts.

Although the indicator declined, the majority of the main balances grew. The balance of changes in overall standing of trading enterprises increased, compared to the previous quarter, by 38.5 pts, and amounted to +9.4 pts, the figure higher by 10.1 pts than recorded one year earlier. The assessment of overall situation of trading enterprises changed in line with their financial standing – the balance of the latter amounted to +4.5 pts, 30.5 pts up from the respective last year figure. The balance of purchases from domestic suppliers increased by 20.7 pts, and the balance of purchases from foreign suppliers increased by 12.5 pts. On the whole, trading enterprises assessed their overall standing in the 2nd quarter of 2017 as good (the balance is +8.7 pts), and they expect it to improve over the next 6 months.